

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Pedagógiai Program

2020.

Konzeption

Bohler Kindergarten

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

TARTALOM

1. BEVEZETŐ

1.1. BEMUTATKOZÁS

1.2. ALAPELVEINK

1.3.1. GYERMEKKÉPÜNK

1.3.2. ÓVODAKÉPÜNK

1.3.3. PEDAGÓGUSKÉPÜNK

2. ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA. FELADATA

2.1. ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA

2.2. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

2.2.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

2.2.1.1. Testápolás

2.2.1.2. Öltözködés

2.2.1.3. Táplálkozás

2.2.1.4. Mozgás, testedzés

2.2.1.5. Alvás, pihenés

2.2.1.6. Gyermek egészségének védelme, betegségmegelőzés,
egészségmegőrzés

2.2.1.7. A környezettudatos magatartás kialakítása

2.2.2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI
NEVELÉS

2.2.3. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS
MEGVALÓSÍTÁSA

2.2.3.1. Anyanyelvi nevelés

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

2.2.3.2. Értelmi nevelés és fejlesztés

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK KERETEI

3.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

3.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

3.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

3.3.1. CSOPORTSZERKEZET

3.3.2. NAPIREND

3.3.3. HETIREND

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

4.1. JÁTÉK

4.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

4.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

4.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

4.5. MOZGÁS

4.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

4.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

4.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

5. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

6.1. CSALÁD

6.2. TOVÁBBI PARTNEREINK

7. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS

8. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

8.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

8.2. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI ÉS MAGATARTÁSZAVARRAL KÜZDŐ

GYERMEK

8.2. TEHETSÉGES GYERMEK

8.3. HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK

9. GYERMEKVÉDELEM

10. A GYERMEK FEJLŐDÉSE

10.1. BEFOGADÁS

10.2. A FEJLŐDÉS NYOMON KÖVETÉSE

10.3. TANKÖTELEZETTSÉG, ISKOLAÉRETTSÉG

11. ÓVODA ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

1. BEVEZETŐ

Intézmény adatai:

Intézmény neve: Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde

Címe: Bóly Ady Endre utca 19.

E-mail címe: oviboly@gmail.com

Telefonszáma: + 36 69 868458

Intézmény fenntartója: Bólyi Német Önkormányzat

Intézmény OM azonosító száma: 027050

Intézmény adószáma: 16625121-1-02

Az intézmény Alapító okiratban felsorolt feladatai:

- óvodai nevelés
- német nemzetiségi nevelés: kétnyelvű
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése: szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi /enyhén hallássérült/, enyhén értelmi vagy beszéd fogyatékos, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral /figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral/ küzd
- bölcsődei ellátás, mini bölcsőde

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Az óvodai nevelőmunkát meghatározó törvények, rendeletek:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1998.évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus – szakkvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26. EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

1.1. BEMUTATKOZÁS

Óvodánk közel 150 éves történelmi múltra tekint vissza. A kiegyezés után, mint a polgári fejlődés lelkes támogatója, Herceg Montenuovo Vilmosné gróf Batthyány Júlianna végakarátának köszönhetően fia, herceg Montenuovo Alfréd a 1882-ben Németbólyon egy óvodát alapított. Pauli Szt. Vince irgalmas rend nővérei nevelték a kisdedeket német nyelven. Az óvoda, bár katolikus szellemiségű volt, bármilyen vallású és nemzetiségű gyermekeket fogadott, vagyoni megkülönböztetés nélkül. A település kastélya melletti épületben kapott helyet a zárda, a kápolna és két óvóhelység. Az óvodai ellátás azóta is folyamatos Bólyban. Ez a műemlék jellegű épület egészen 2019. december végéig fogadta a gyermekeket, udvara ma is az óvodánk része. 2020. januárjában intézményünk új, korszerű, világos, tágas, fedett tanmedencével, tornateremmel rendelkező épületbe költözött. Hat óvodai és két bölcsődei csoport kapott benne helyet. Hatalmas, árnyas udvarunk van, ahol korszerű játszóterek és műfüves pálya is biztosítja a gyerekek számára a mozgást, a játék örömét. 2015. szeptember 1-étől fenntartónk a Bólyi Német Önkormányzat. Intézményünk német nemzetiségi óvoda, ahol integrált nevelés is folyik. Mindencsoportban megvalósíthatjuk a kisebbségi nevelést.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei határozzák meg az óvodánk céljait, feladatrendszerét. Helyi óvodai programunkat az óvoda és településünk helyi arculatához, a helyi adottságokhoz, feltételekhez, szokásokhoz igazítva készítettük el. A dokumentum fejezeteiben kitérünk a német nemzetiségi nevelésre és a sajátos nevelésű igényű gyermekek nevelésére is. Óvodánk nagy hagyományokkal rendelkező intézmény. Évente ismétlődő, közös óvodai rendezvényeink: ősz-anyó, mikulás, farsang, magyar hét, március 15, húsvét, anyák napja, gyereknap, pünkösöd, ballagás, nagycsoportosok éjszakája, nemzetiségi hét. Intézményen belüli programjaink változatosak, tartalmasak. Ragaszkodunk hagyományainkhoz, de reflektálva a tevékenységeinkre, programjainkra, nyitottak vagyunk az innovációra, megújulásra is, mellyel a célunk a hatékonyság, elégedettség növelése a lehetőségeinkhez mérten. Csoportjaink a közös célok és feladatok mellett egyéni arculattal rendelkeznek,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

programunk biztosítja a pedagógusok módszertani szabadságát. Intézményünk életében fontos szerepe van a közvetlen és közvetett partnereknek. A legfontosabb az óvoda és a család kapcsolata. A település többi intézményeivel is aktívan együttműködünk /Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Erzsébet Vigadó, Városi Könyvtár, Baranya Megyei Önkormányzat Fogymegelőző Személyek Otthona, Idősek Gondozási Központja, Bóly Kistérségi Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgálat, Bólyi Önkormányzat, Bólyi Német Önkormányzat, orvos, védőnő stb./ Óvodánkban évek óta két összeszokott, hatékony munkaközösség működik: a magyar -, ill. a német munkaközösség. Az évenként ismétlődő feladatok mellett /közös programok megszervezése/ mindig új tartalommal is bővül tevékenységrendszerük. A Bólyi Óvoda és Bölcsőde erősségének a dolgozók nagy szakmai tudását és folyamatos fejlődését tartjuk.

1.2. ALAPELVEINK

- Olyan óvodai légkör megteremtése, melyben a gyermekek jól érzik magukat, biztonságot nyújtó szeretet övezi őket.
- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- A gyermekek életében a játék, a játékoság elve minden területen prioritást élvez.
- A differenciált, egyéni sajátosságokat, fejlődési ütemet figyelembe vevő nevelési módszerek, bánásmód, tevékenységek alkalmazása.
- A másság elfogadása, tiszteletben tartása.
- Partnerközpontú működés, a partnerek igényeinek megismerése és figyelembe vétele, különös tekintettel a családdal való kapcsolat erősítésére.
- A nemzeti és nemzetiségi identitástudat erősítése.
- A kétnyelvű neveléssel az iskolai nyelvoktatás megalapozása.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

1.3.1. GYERMEKKÉPÜNK

A gyermek személyisége egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. Egyéni adottságaiból kiindulva neveljük a gyermeket környezetét szerető, ismerő, tevékenyen emberré, aki a világra nyitott, felfedező, tapasztalatait, ismereteit, élményeit aktívan feldolgozó egyén. Feltalálja magát környezetében, problémahelyzeteit kezelni és megoldani tudja, önálló. Érzelmekben gazdag, nyílt, derűs, őszinte, segítőkész, magát és másokat elfogadni és tisztelni tudó, harmonikus személyiség. Elfogadja a másságot, empátiával, együttműködve, segítségnyújtással támogatja a sajátos nevelési igényű gyermekeket. A német nemzetiséghez tartozó gyermek kötődik nemzetisége értékeihez, kultúrájához, hagyományaihoz, nyelvéhez. Felkészülten, megfelelő kompetenciák birtokában indul az iskolába.

1.3.2. ÓVODAKÉPÜNK

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, a gyermeki személyiség sokoldalú és harmonikus fejlődés elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy magas színvonalú, egyénhez igazított és szeretetteljes nevelésben részesüljön, beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekeket is. Az óvoda nem hagy helyet semmiféle előítélet kibontakozásának, figyelembe veszi az eltérő egyéni sajátosságokat, az esetleges hátrányokat csökkenti, a tehetséget támogatja. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője. Pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének megfelelő feltételeit. Óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók betöltése során kialakulnak a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvoda biztosítja:

- a gyermeki személyiség elfogadását, tiszteletét, szeretetét, megbecsülését és a bizalmat;
- a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, az eltérő szükségletek és igények kielégítését;

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- a gyermek személyiségéhez igazodó pedagógiai eljárásokat, módszereket, eszközöket, hatásokat;
- a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára épülő változatos tevékenységformákat;
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtését;
- a mással nem helyettesíthető játék feltételeit, mely az óvodás gyermek számára a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység, így óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze;
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetet;
- **a nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzését, ápolását, erősítését;**
- **a nemzeti és nemzetiségi nyelv, kultúra, hagyományok ápolásával járó feladatok elvégzését;**
- **a sajátos nevelési igényű gyermekek harmonikus személyiségfejlődéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételrendszer.**

1.3.3. PEDAGÓGUSKÉPÜNK

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki

- testi és lelki értelemben is egészséges;
- gyermekszerető, mentes az előítéletektől, tiszteli, ismeri a gyermeket és biztosítja jogait;
- kedves, határozott, következetes;
- segítőkész, együttműködő, tapintatos, toleráns és empátikus;
- hiteles személyiség: szó – tett - érzelmek egysége;

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- a pedagógiai optimizmus jellemzi;
- kapcsolatot teremt, együttműködik a nevelés szereplőivel az intézményen belül és kívül egyaránt;
- rendelkezik megfelelő szintű pedagógiai, pszichológiai felkészültséggel, amit tudatosan alkalmaz, folyamatosan bővíti ismereteit, fejleszti kompetenciáit ;
- képes az önértékelésre, reflektív;
- ismeri az óvodai nevelés és az intézménye alapdokumentumait, ennek szellemében dolgozik;
- hivatástudat, elkötelezettség jellemzi;
- igényes külső megjelenésére, viselkedésére, beszédmódjára;
- elfogadja és ismeri a másságot, ismeri és alkalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való egyéni bánásmód lehetőségeit
- ismeri a német nemzetiség értékeit, kultúráját, hagyományait, nyelvét, törekszik azok átörökítésére.

2. ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA. FELADATA

2.1. ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA:

A 3-6-7 éves óvodás gyermekek nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének biztosítása, a magasabb rendű érzelmek /az intellektuális-, az erkölcsi szociális-, és az esztétikai érzelmek/ kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, beleértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is /HH, HHH, SNI, BTM, tehetség, stb/. A sokoldalú fejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődésének támogatása, hátrányaik csökkentése, tehetségük gondozása. Hatékony német nemzetiségi nevelés.

2.2. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI:

Az óvodai nevelés feladata, hogy sajátos óvodai életrendben kielégítse az

óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteit. Ezen belül:

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- az egészséges életmódra nevelés
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.2.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű, ami gondozói, prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátását is magában foglalja.

Az egészséges és biztonságos óvodai környezet megteremtésével hozzájárulunk gyermekeink kiegyensúlyozott személyiségfejlődéséhez. Gyermekeinket az **egyéni, differenciált bánásmód** elvének szem előtt tartásával fejlesztjük. Feladatunk az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a gyermekek testi képességeinek fejlesztése és elősegítése, a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése. A gyermekek helyes életritmusának kialakítása érdekében biztosítjuk napirendünkben a rugalmasságot.

Feladatunk, hogy a gyermekek gondozásában részt vevő felnőttek minél többet használják nemzetiség nyelvét, a szituatív nyelvi fejlesztés eszközt.

2.2.1.1. Testápolás

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, a tisztálkodást, a tisztaságigény kialakulását szolgálja. A testápolás magában foglalja általánosságban az étkezések előtti, és a szükség szerinti kéz- és arcmosást, folyékony szappan, papírtörülő használatát, fésüklődést, fogmosást, WC használatot, zsebkeendő használatát. A testápolási teendők végzését elősegítik az óvodai gyermekméretű eszközeink.

- Lényegesnek tartjuk a felnőtt állandó, a gyermek egyéni ismeretét figyelembe vevő, tapintatos, türelmes, segítő jelenlétét.
- Gyermekeinket szükségleteik jelzésére szoktatjuk.
- Testápolás során segítséget nyújtunk, de törekszünk az önállósodás folyamatának megvalósulására.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A rendszeres kézmosást igyekszünk szokássá formálni. Megismertetjük a gyerekekkel, hogy mikor, milyen helyzetben szükséges a kézmosás, hogyan alapos a tevékenység.
- Fogmosás helyes technikáját bemutatjuk, rögzítjük, folyamatosan ellenőrizzük, javítjuk azt.

2.2.1.2. Öltözködés

- Fontos, hogy óvodásaink ruházata kényelmes, könnyen fel- és levehető legyen, csak így érezheti komfortosan magát az óvodában. Támogatjuk a réteges öltözéket, erre biztatjuk a szülőket is.
- A megfelelő benti cipőt különösen indokoltnak tartjuk a sok láb- és tartásprobléma miatt.
- Öltözködésnél is segítséget nyújtunk, de törekszünk az önállósodás folyamatának megvalósulására.

2.2.1.3. Táplálkozás

- Feladatunk megismerni a gyermekek egyedi étkezési szokásait, esetleges ételérzékenységet. Ezen tényezőket figyelembe véve segítjük, szoktatjuk őket az egészséges, helyes táplálkozásra.
- A kulturált étkezés szokásainak kialakítására törekszünk, természetesen az életkori sajátosságok, egyéni különbségek figyelembevételével.
- Óvodánkban folyamatos tízóraiást, uzsonnázást biztosítunk gyermekeinknek.
- Megfelelő feltételeket teremtünk étkezéshez: megfelelő méretű evőeszközök, esztétikus terítés, szalvétahasználat.
- Az ebédet minden csoportban közösen, azonos időben fogyasztják el a gyermekek a felnőttekkel.
- Egész nap folyamatosan biztosítunk lehetőséget ivásra, a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A gyermekek rendszeresen fogyasztanak gyümölcsöt, zöldséget, sokszor készítünk közösen gyümölcsalátát, ami mézzel, citrommal ízesítünk.

- A kulturált étkezési szokás kialakításában mi, felnőttek mintát adunk.

2.2.1.4. Mozgás, testedzés

A gyermekeket belső szükségletei készítetik mozgásra. Ha ezt a szükséglete nem tudjuk kielégíteni, az testi–lelki nyugtalansághoz vezet.

Ezért törekszünk arra, hogy

- sok lehetőséget biztosítunk a szabad és a tervezett mozgásra;
- megfelelő körülmények közt, balesetmentesen mozoghassanak;
- szabadon megválaszthassák meg a mozgás intenzitását és időtartamát;
- sokat tartózkodjanak, mozogjanak a szabad levegőn.

A mozgás foglalkozások alkalmával, ill. rossz idő esetén jól felszerelt tornatermünkben biztosított a megfelelő mozgáslehetőség. Hatalmas udvarunk van, ahol száraz időben lehetőségük van a gyerekeknek az igényeiknek megfelelő mozgásra. Óvodánk rendelkezik saját rollerekkel, kerékpárokkal, amiket rendszeresen használunk. Sokat sétálunk, kirándulunk. Mozgás során a tervezett fejlesztési területeken kívül figyelünk a helyes testtartásra, lábboltozat-erősítő játékokat is szervezünk.

2.2.1.5. Alvás, pihenés

A megfelelő biológiai életritmus kialakításában nagy szerepe van a pihenésnek, ezért fontosnak tartjuk a megfelelő körülmények megvalósítását:

- alvás előtti mindig szellőztetünk;
- minden gyermek saját ágyneműben és pizsamában alszik;
- a gyermekek elhozhatják és használhatják az „alvókájukat”: cumi, plüss, rongyi, stb.;
- mindig mesélünk, többnyire több, az életkoruknak, helyzetnek megfelelő mesét;

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- a mesék után igény szerint az óvónő altatódalokat énekel, illetve halk nyugodt hangvétellű zenét hallgatunk;
- a gyermekek egyéni igényeinek, elalvási szokásainak figyelembevételével segítjük az elalvást;
- a kisebb alvásiigényű gyermekeknek nem kötelező az alvás, rövid pihenés után lehetőséget adunk a csendes képekönnyv nézegetésre, puzzle kirakásra, rajztevékenységre.

2.2.1.6. Gyermekek egészségének védelme, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés

- Rugalmas napi-és hetirendünk van, ami kedvez a gyermekek egészségmegőrzésének
- Különös figyelmet fordítunk az állandó egészségügyi problémával küzdő gyermekekre.
- Heti 2 alkalommal lehetőséget teremtünk tartásjavító és lábboltozat erősítő tornára.
- Az óvodában észlelt betegség esetén, a többi gyermek egészségének védelme érdekében megtesszük a szükséges intézkedéseket, azonnal értesítjük a szülőt, és szükséges mértékben ellátjuk a gyermeket.
- Évente van intézményünkben általános orvosi vizsgálat, fogászati szűrés.
- Fontosnak tartjuk a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos, esztétikus környezet megteremtését.
- Ügyelünk a személyi és környezeti higiénia megtartására, hiszen ez alapvető feltétele az egészséges életmódnak, az egészség megőrzésének, a jó közérzet kialakulásának.
- Testi vagy lelki nehézségek esetén igyekszünk segítséget nyújtani, akár szakemberek /orvos, pszichológus, dietetikus, stb./ bevonásával.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

2.2.1.7. A környezettudatos magatartás kialakítása

A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, rendben tartásán alapul. Alkalmazási területe elsősorban a külső világ megismerése és a munka jellegű tevékenység, mint tevékenységforma, de az óvodai élet minden területén megvalósul.

- Megismertetjük változatos formákban a gyerekekkel a szűkebb és tágabb környezetünket, beleértve természeti értékek mellett a kulturális értékeinket is.
- Megtanítjuk őket az élőlények és környezetünk szeretetére és védelmére.
- Fontosnak tartjuk az óvoda minden dolgozójának és a szülők környezetvédő, példamutató magatartását, szükség esetén szemléletváltásra való hajlandóságát.
- Törekszünk a takarékos energiahasználat szokásainak kialakítására.
- Megteremtjük a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit, törekszünk, hogy megismerjék a gyerekek a hulladék kezelését (szelektív hulladékgyűjtés), éljék át az újrahasznosítás örömeit.
- Erősítjük a környezetbarát szokásokat:
- Télen madáretetőket helyezünk ki, és folyamatosan etetjük az odalátogató madarakat. Nyáron vízzel látjuk el őket.
- Folyamatosan gondozzuk és telepítjük a gyerekekkel az udvar és a csoportszobák növényvilágát.
- Kiemelt környezetvédelmi tematikus heteink tevékeny megélésével olyan értékeket közvetítünk, mely által a gyermekek kellő tapasztalatot gyűjthetnek a környezetük értékéről és védelméről.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Kialakultak az alapvető szokások (WC használat, tisztálkodás, fogápolás, zsebkendőhasználat);

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Önállóan öltözködik (cipőfűzés-kötés, gombolás, időjárásnak megfelelő ruházat kiválasztása);
- Ügyel saját külsejére, melyben megjelenik az esztétikára való törekvés;
- Ismeri és alkalmazza a kulturált étkezés szokásait;
- Segít az esztétikus környezet létrehozásában, a tisztántartásban, a szépség és a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben;
- Nyitott az egészséges és sokoldalú táplálkozásra;
- Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes. Örömmel, aktívan vesz részt a mozgásos játékokban. Összerendezett mozgás jellemzi;
- Ügyel saját környezetére, melyben megjelenik védelem is;
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat;
- *A szociálisan hátrányban levők szokásrendszere az életkori sajátosságnak megfelelő szintnek, míg a sajátos nevelési igényű gyermekeknél személyiségének megfelelően alakul;*
- **A gondozási tevékenységek, étkezés, öltözés, mozgás során használatos és azokkal kapcsolatos szavakat, kifejezéseket, egyszerű kéréseket, utasításokat, udvariassági formákat a kisebbségi nyelven is értik a gyerekek;**
- **Figyelembe véve, hogy milyen német/sváb nyelvi tudással érkeznek a családból, milyen képességekkel, attitűddel rendelkeznek, aktív szókinccsel is rendelkeznek gátlások nélkül, bátran használják a szavakat, kifejezéseket, kéréseket, udvariassági formákat.**
- Önállósága, mozgása a sikeres iskolakezdéshez megfelelő.

2.2.2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

- Kiemelt feladatunk, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül, már a beszoktatás pillanatától egészen az óvodáskor végéig.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Törekszünk arra, hogy a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatokat pozitív attitűd jellemezze.
- Valljuk a felnőtt mintaadás erejét. Az óvónő, a dajka gyermekszeretete, személyisége modell a gyermek számára, hiszen utánoz.
- Minden gyermeket külön egyéniségnek tartunk, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű fejlődéséhez, beleértve a **kiemelkedő képességű gyerekek, a sajátos nevelési igényű, illetőleg a szociálisan hátrányos helyzetű gyerekeket is.**
- Elegendő időt szánunk az egyéni és csoportos beszélgetésekre.
- Rácsodálkozunk a természet, a társadalom, a lélek szépségeire.
- Elősegítjük a napi tevékenységek során a szocializációs érzelmek kialakulását: például a segítőkészség, együttérzés, figyelmesség
- Lehetőséget teremtünk, hogy a gyermekek kielégíthessék társas szükségleteiket, barátságok kialakulását segítjük
- Értékes élményekkel mélyítjük az összetartozás érzését, segítjük a szocializációt: rengeteg programunk, közös élményünk van az év során.
- Lehetőséget teremtünk a családok megismerésére, a sokoldalú együttműködésre
- Segítünk a gyerekeknek megtanulni, hogyan fejezzék ki pozitív és negatív érzelmeiket úgy, hogy az a közösségünk által is elfogadott legyen.
- Sok drámajátékot játszunk. Ezek segítenek az én-tudat alakulásában, az kapcsolatteremtésben, a konfliktusmegoldásban, az érzelmek kifejezésében, stb.
- Biztosítjuk a mindennapi mesét, melynek hatása erősíti az összetartozás érzését, az együttlét önfeledt örömét, egyben erkölcsi értékeket közvetít a gyermek számára.
- **Különböző módszerekkel, tevékenységekkel ösztönözzük a gyermeket arra, hogy fogadják el a máságot,** alkalmazkodjanak egymáshoz, érezzék a közösséghez való tartozásukat.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- *Speciális nevelési szükségletek kielégítését megfelelő szakember segítségével biztosítjuk.*
- **Támogatjuk a szociálisan hátrányban élők és sajátos nevelési igényű gyerekek családjainak bevonását a gyerekek óvodán kívüli társas kapcsolataiba.**
- **A hagyományőrzést az érzelmi nevelés hatékony eszközének tartjuk, nemzeti és nemzetiségi értékeinket egyaránt lelkesen ápoljuk.**
- **A gyermekekhez érzelmileg közelálló, életkor specifikus nemzetiségi anyagra épülő tevékenységrendszerrel erősítjük a nemzetiségi identitást.**
- **Valljuk, hogy gyermek biztonságérzetének kialakítása az óvodába lépéskor csakis az anyanyelvén alakítható ki. Minden gyermek anyanyelvén nevelhető leghatékonyabban, azon a nyelven, melyet megért, amelyen megérteti magát. Ezért a magyar anyanyelvű gyerekek befogadása magyarul történik, viszont az első naptól kezdve hallják a német nyelvet is. Az óvónő feladata, hogy a két nyelvet a nyelvi szituációknak megfelelően váltva használja, de tudatosan ügyel arra, hogy ez ne vezessen a nyelvek keveredéséhez. Módszertani feladatunk, hogy a megkezdett pedagógiai szituációt egy nyelven vezessük végig.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Magabiztos, pozitív énképpel rendelkező, kiegyensúlyozott személyiség, aki ragaszkodik óvodájához, társaihoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez;
- Kooperatív (nem öntörvényű, se behódoló);
- Igazodik csoportja szokás- és szabályrendjéhez;
- Tud környezetével megfelelő módon kommunikálni;
- Érzelmait megfelelő formában fejezi ki;
- Érdeklődik környezete iránt, kötődik társaihoz;
- Van önálló véleménye, döntése;
- Képes alávetni akaratát a közösség érdekeinek, tudjon együttműködni a közös célokért;
- Konfliktus helyzetben megegyezésre törekszik, képes felnőtt segítség nélkül megoldani konfliktusait agresszió nélkül;

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Elfogadja és megérti, hogy az emberek különböznek egymástól;
- Nemzeti és nemzetiségi hagyományok iránt pozitív érzelmekkel forduló személyiség.
- Érzelmi-, akarat, szociális képességei megfelelnek a sikeres iskolakezdéshez szükséges tulajdonságoknak.

2.2.3. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

2.2.3.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van, annak szerves része.

- Törekszünk:

- a gyermek beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére,
  - a gyermek meghallgatására,
  - a gyermeki kérdések támogatására és
  - a válaszokhoz szükséges figyelem megadására
- Az anyanyelvi nevelés fejlesztési feladatait a gyermek egyéni képességeinek figyelembe vételével határozzuk meg.
- Hangsúlyt fektetünk a szabad önkifejezésre.
- Beszédünkkel, metakommunikáció eszközeivel mintát szolgáltatunk a gyerekeknek.
- Kiemelt feladatunknak tartjuk a gyermek beszédészlelésének, beszédértésének fejlesztését.
- A könyvnevezettség, verselés, mesélés, mondókázás, éneklés, az anyanyelvi játékok során alapelveink a játékosság, az élményszerűség, a változatosság.
- Logopédus segíti a beszédfejlődésben, hangképzésben elmaradó gyermekeinket.
- Az ingerszegény környezetből származó, korlátozott nyelvi kóddal rendelkező gyerekek nyelvi hátrányait egyéni fejlesztéssel csökkentjük.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

2.2.3.2. Értelmi nevelés és fejlesztés

- A gyermekeinket az egyéni, differenciált bánásmód elvének szem előtt tartásával fejlesztjük.
- Építünk a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire.
- Ezért igyekszünk ébren tartani ezt a kíváncsiságot, a rácsodálkozást, a felfedezés örömét.
- Kielégítjük tevékenységvágyukat, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Rendszerezzük, bővítjük a gyermek spontán és tervezett módon szerzett tapasztalatait.
- Változatos gyakorlási lehetőséget biztosítunk különböző tevékenységekben és élethelyzetekben.
- Fejlesztjük az értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást.
- Csak az élményszerű, cselekvés-központú tapasztalatszerzést tartjuk hatékonynak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Vannak elemi ismeretei az őt körülvevő világról, felismer összefüggéseket;
- Felidéz néhány mesét, verset, mondókát emlékezetből;
- Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát;
- Beszédének tisztasága, tagoltsága, hangereje megfelel anyanyelvünk követelményeinek;
- Figyelme fejlődik az önkéntelentől a tartós figyelem képessége felé; fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele;
- Gondolkodása fejlődik a cselekvő szemléletes gondolkodástól a nyelvi gondolkodási szint felé;
- Gondolkodási műveleteket végez (analízis - szintézis, összehasonlítás, általánosítás, ok-okozat megállapítása, stb.);

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Kialakul tér- és alapvető időészlelése;
- Tapasztalatainak, ismereteinek gazdagsága által problémamegoldó képessége az önálló problémamegoldás felé halad;
- Sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikumuktól függően eléri fejlődési szintjének optimumát;
- Felkészült a nemzetiségi nyelv iskolai oktatására.
- Életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelően alakul azon képességeinek összessége, melyek alkalmassá teszik őt az iskolai tanulás megkezdésére;

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK KERETEI

3.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte az óvodai élet egész időtartamában fontos feltétele a nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Arculatunknak megfelelően óvónőink többsége német nemzetiségi óvodapedagógus is. Az óvodapedagógusi tevékenység mellett, az óvoda működését segítő, nem pedagógus végzettségű alkalmazottak, valamint a speciális szakemberek /pszichológus, gyógypedagógus, logopédus/ összehangolt, közös munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez, hatékonyságához. Az alkalmazotti kör, valamint a nevelőtestületen belüli munkakapcsolatot a kooperatív együttműködés jellemzi.

Alkalmazotti kör:

Összlétszám: 30 fő + az óraadó szakemberek

Intézményvezető

Óvodapedagógus

Kisgyermekgondozó,- nevelő

Pedagógiai asszisztens

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Dajka

Bölcsődei dajka

Óvodatitkár

Karbantartó, kisegítő személyzet

Óraadó logopédus

Óraadó gyógypedagógus

Óraadó óvodapszichológus

További képesítések, besorolások:

Német nemzetiségi óvodapedagógus

Fejlesztő óvodapedagógus szakvizsga

Közoktatás vezetői szakvizsga

Gyakornok

Pedagógus I.

Pedagógus II.

Mesterpedagógus

3.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, udvara, berendezése oly módon lett kialakítva, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelel változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését, és esztétikus. Lehetővé teszi mozgás- és játékgényük kielégítését, az általuk használt tárgyi felszerelések hozzáférhetőek és a biztonságosak. Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak is, és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Óvodánk a város közepén, jól megközelíthető helyen, esztétikus, szép környezetben található. Az intézmény új építésű, maximálisan megfelel a mai kor követelményeinek és a

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

szabványoknak. Hat óvodai csoport és kettő bölcsődei csoport befogadására alkalmas. A csoportszobák, azokhoz közvetlenül csatlakozó öltözők, mosdóhelységek tágasak, világosak, kényelmesek, praktikus elrendezésűek, bútorzatuk modern, igényes. Tornaterem is áll a gyermekek rendelkezésére, melynek gumipadlózata csökkenti a csúszás, sérülés kockázatát, rugalmasságának köszönhetően védi az ízületeket a terheléstől. Sportszertár is tartozik hozzá. Büszkélkedhetünk még egy 36 négyzetméteres fedett kis uszodával, melynek rendeltetése, hogy elősegítse a korai vízhez szoktatást, úszástanulást. Az akadálymentesített épületben helyet kapnak még az egyéni és kiscsoportos fejlesztésre alkalmas szobák: egy logopédiai-, gyógypedagógusi-, pszichológusi-, valamint egy fejlesztő szoba, a szülők fogadására alkalmas helység, orvosi szoba elkülönítővel, könyvtárszoba, nevelőtestületi szoba, felnőtt öltözők és mosdók, intézményvezetői és óvodatitkári irodák, felnőtt étkező és mosó-, tároló helységek. Korszerűen kialakított és felszerelt melegítőkonyha biztosítja a gyerekek számára a napi háromszori étkezést.

Az óvoda épületéhez négy udvarrész tartozik, amelyek lehetőséget biztosítanak az évszaknak megfelelő szabadban való tevékenységekre (játék, mozgás, étkezés, tervezett- és munka jellegű tevékenységek, stb.). Városi-, fenntartói-, és intézményi pályázatoknak köszönhetően a meglévő és leendő udvarok felszereltsége gazdag, az előírásoknak teljes mértékben megfelelnek. Az új épület körüli udvarrészek kialakítása, parkosítása folyamatos. A zöld területeket térköves utak metszik, így a gyerekek bármikor és biztonságosan használhatják az óvoda gazdag és jó minőségű járműkészletét (biciklik, triciklik, rollerek, futóbiciklik, stb.). A bölcsődéhez tartozó udvarrész az óvodától elkerített terület. Az intézmény épülete körfolyosó szerkezetű, egy belső udvart ölel körbe. Ez a kinti rész nagyrészt térkővel borított, így sármentes területet nyújt a gyerekek számára nedves időben, ezen kívül közös rendezvényeink helyszíne is. Régi óvodánk udvara jelenleg is rendelkezésünkre áll, hiszen az épületek telekhatárai szomszédosak. Büszkeségünk a szabad téri műfüves pálya, melynek kihasználtsága maximális. A felsoroltakon kívül homokozók, hinták, mászóak, babakáczok, trambulínok, kispadok és asztalok, valamint számos udvari játékeszköz (homokozó-játékok, labdák, babakácz kellékek, stb.) biztosítják a gyerekek szükségleteinek megfelelő feltételeket a szabadban való tartózkodás során.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Óvodánk eszközkészlete jelenleg kiemelkedő, a törvényben előírt kötelező eszközök és felszerelések jegyzékének megfelelő és folyamatosan bővül; költségvetési, pályázati és egyéb (szülői, szponzori) támogatásokból valósultak és valósulnak meg.

Nevelőmunkát segítő eszközeink:

- különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építőkonstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei
- mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök
- ének, zene, énekes játékok eszközei
- az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei – értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök
- ábrázoló tevékenységet fejlesztő, eszközök
- a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok
- munka jellegű tevékenységek eszközei, szerszámok
- információs és kommunikációs technológia eszközei: interaktív tábla, HIFI torony, laptop minden csoportban és a fejlesztő szobában, hangosítás, nyomtatás eszközei, projektor, vetítővászon, stb.
- sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének speciális eszközei
- német nemzetiségi nevelés eszközkészlete

Eszközeink, játékaink kiválasztásánál figyelembe vesszük a minőséget, az elegendő mennyiséget, megfelelő méretet. Ragaszkodunk a természeteshez, a hagyományoshoz, mindemellett nyitottak vagyunk az innovatív eszközök használatára is.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

3.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

3.3.1. CSOPORTSZERKEZET

Nevelőtestületünk 2020-ban úgy határozott, hogy felbontja vegyes összetételű csoportjait. Az adott év szeptemberétől két nagycsoportot indítottunk a sikeres iskolakezdéshez szükséges kompetenciák hatékonyabb fejlődését, valamint a társas szükségletek teljesebb kielégítését célozva, természetesen oly módon, hogy továbbra is határozottan követjük az óvodai nevelés alapelveit, módszereit, eszközeit, feladatait, tevékenységformáit. A többi csoportban részben osztott kis- és középső csoport működik. Úgy gondoljuk, hogy a koncentráltabb, fókuszált, összpontosított feladatok megvalósítása mind a részben osztott kis- és középső csoportban, mind az osztatlan nagycsoportban hatékonyságot, eredményességet és méltányosságot eredményeznek.

3.3.2. NAPIREND

A napirend gyermek életrendjének tudatos alakítása. A helyes életritmus kialakítása a harmonikus fejlődés alapja. Az életkori jellemzők ismeretében, az egyéni eltérésekre építve, a nyugodt napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált egyéni bánásmódot alkalmazó tevékenységi formák megvalósításához, és a gyermekek kiegyensúlyozott, egészséges fejlődéséhez. A legtöbb időt a gyermekek alapvető és legfontosabb tevékenysége, a játék kapja, továbbá kiemelt jelentőséggel bír a gyermekek szabad levegőn való edzése és a gondozási feladatok ellátása is. Állandó, mindig ismétlődő elemekkel a gyermek biztonságérzete nő, lehetővé válik a szokásrendszer kialakulása, és annak következetes, de nem rugalmatlan megtartása.

Időkeret	Tevékenységek
6.30 - 9.00	A gyerekek fogadása Szabad játék, szabadon folytatott tevékenységek Folyamatos tízórai

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

9.00. – 10.30	Játék Tervezett tevékenységek a csoportszobában vagy a szabadban
10.30 – 11.00	Mindennapos testnevelés a csoportszobában vagy a szabadban
11.00 – 12.00	Szabad játék, mozgás a szabad levegőn
12.00 – 13.00	Készülődés az ebédhez. Ebéd
13.00 – 14.30	Tisztálkodás, fogmosás, készülődés a pihenéshez Pihenés, alvás a csoportszobában.
14.30 – 15.30	Folyamatos felkelés, tisztálkodás, fésülködés, készülődés az uzsonnához, uzsonna.
15.30 – 17.00	Játék a csoportszobában vagy az udvaron a szülők érkezéséig

3.3.3. HETIREND

A tervezett tevékenységformák heti rendjét, a szervezeti formák és a munkaformák megválasztását, valamint azt, hogy a tevékenységeket elhatároltan egymástól, vagy komplexen, ill. integráltan alkalmazza egy-egy csoport, azt a módszertani szabadságuk révén az óvónők választják meg. Csoportjuk összetétele, a gyermekek fejlettségi mutatói, a nevelési feladatai és saját személyiségük szerint határoznak, melyet a rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás jellemez. A hetirend kialakításánál a helységek, eszközök használata miatt a csoportok óvónői egyeztetnek. A tervezett tevékenységek során a fokozatosság, a folyamatosság, az aktivitás, a játékosság és a differenciálás alapelv. Szervezeti formáink a kötött (kötelező), ill. a kötetlen

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

tevékenységek (kezdeményezések). A frontális, mikro csoportos és egyéni munkaformákat egyaránt alkalmazzuk.

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

4.1. JÁTÉK

A játék a kisgyermek elsődleges tevékenysége, szabadon választott, külső céltől mentes, önmagáért a tevékenységért folytatott, örömszerzéssel kísért cselekvéssor, amelyben a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya sajátos formában mutatkozik meg. Megfigyelése során képet kapunk a gyermek élményeiről, ismereteiről, mozgásáról, beszéd és kommunikációs képességeiről, érzelmi-akarati, szociális és értelmi fejlettségéről.

A gyermek úgy játszik, ahogy életkora és fejlettsége meghatározza, úgy fejlődik, ahogy a játéka segíti ebben, ezért a játék a kisgyermekkor legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék során fejlődik a gyermek mozgása (nagy- és finommotorika - manuális tevékenység); beszéde (pl.: szókincs, kifejezőképesség, beszédértés); értelme (pl.: tájékozottság, gondolkodás, memória, figyelem, képzelet, számolási képesség); érzelmi-akarati tulajdonságai (pl.: kiegyensúlyozottság-hangulat, önállóság, szabálytudat); társas kapcsolatai (pl.: társakhoz fűződő viszony, felnőttekhez fűződő viszony, alkalmazkodóképesség)

Ahogy a gyermek fejlődik, egyre jobban megérti mind önmagát, mind pedig környezetét, melyben él, s ezen keresztül játékának módja, tartalma, szintje változik.

Játékok csoportosítása a játék tartalma szerint:

1. gyakorlójáték
2. szerepjáték
3. szabályjáték
4. konstruáló játék

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

1. GYAKORLÓJÁTÉK:

- Olyan játékfajta, amelyben a kisgyermek az ismétlések révén a különböző képességeit gyakorolja
- Fajtái: hang,- és beszéd gyakorlása, ismétlése; mozgást gyakorló játék: nagymozgások finommozgások; eszközzel való gyakorló játék; anyagokkal való gyakorló játék

2. SZEREPJÁTÉK

- A gyerekek különböző személyek, állatok vagy dolgok szerepébe bújnak képzeletük segítségével – „mintha” játék
- Két fokozata van: az egyik a tárgyakkal végzett cselekvés, ahol még nincs szerepkiosztás, a másik pedig a társakkal végzett cselekvés, ahol szerepeket vállalnak
- Eljátszhatják a valós életben átélt élményeket úgy, hogy azt megfigyelik, utánozzák, majd átalakítják saját képzeletük, érzelmeik alapján. A játék során a kellemes élményeket újraélik; eljátszsa, továbbjátssza a feszültséget okozó szituációt, megoldást talál a feszültség feloldására; vágyai teljesülnek; legyőzi a veszélyt
- Kettős tudat jellemi: ugyanabban az időben képes teljes mértékben beleélni magát egy adott helyzetbe úgy, közben pontosan tisztában van a valóságbeli jelenlétével
- A szerepjáték szoros kapcsolatban van a dramatikus- és bábjátékkal, melyeknek témája a mese, az irodalmi alkotások

3. SZABÁLYJÁTÉK

- Olyan játékfajta, amelynek lényege az előre meghatározott, pontos szabályok betartása, amely minden résztvevők számára érvényes
- Fajtái: mozgásos játékok; népi játékok, dalos játékok; értelemfejlesztő játékok

4. KONSTRUÁLÓ JÁTÉK

- Olyan játékfajta, amelyben a gyerekek építő- és más játékelemekből, anyagokból különféle építményeket, tárgyakat alkotnak, szerkesztenek.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Eszközei: kész építőjátékok; eredetileg más célra készült tárgyak eszközök; természet alkotta tárgyak, termények
- Konstruáló játékok egyik formája a barkácsolás, mely játékeszköz, ajándéktárgy, dekoráció készítését jelenti az óvodában

Játékok csoportosítása az óvónői szerep szempontjából:

- spontán játék: a gyerek szabadon dönt a játék tartalmáról, folyamatáról, körülményeiről
- kezdeményezett játék: pedagógus szerepe dominánsabb, tervezett tevékenység, a játékok célja: élménynyújtás, nyelvi-, mozgásos-, értelmi-, érzelmi- vagy társas képességfejlesztés

Célunk: a mindennapos, hosszantartó, elmélyült, tartalmas játék megléte a gyermekek egyéni tevékenységrendszerében és a csoport életében egyaránt

Feladatunk: a játék feltételeinek biztosítása:

- derűs, nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó légkört teremtünk
- megfelelő helyet alakítunk ki a játékhoz: csoportszoba szellőssége, különböző játékterek elhelyezkedése; udvari játékok elrendezése
- megfelelő minőségű és elegendő mennyiségű játékeszközökkel és játékszerekkel rendelkezünk: életkornak megfelelő, biztonságos, tartós, könnyen tisztítható, esztétikus, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő
- elegendő játékidőt biztosítunk a napirendben a játékra
- élményeket kínálunk, hiszen a játék témája és tartalma nagyrészt a gyerekek valóságról alkotott benyomásaitól, ismereteitől, tapasztalataitól, érzéseitől függ
- megfelelően irányítunk: szabad játéknál a feladatunk: a megfelelő játékkörülmények megteremtése; beavatkozás csak szükség esetén, indirekt és tapintatos módon történik (pl.: segítségnyújtás, balesetveszély, konfliktusmegoldás, játék továbblendítése, stb.), vagy ha a gyerekek kéri; kezdeményezett játék esetén: irányító vagy támogató pedagógusszerep

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szeret játszani, képes az elmélyült, tartalmas, nyugodt játékra
- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot választ
- Igénye a közös játék, együttműködés a társakkal, egymás ötleteinek, javaslatainak elfogadása
- Képes élményei eljátszására
- Játékában jelentkezik a szerepjáték
- Képes szabályjátékok megtanulására
- Élvezi a szabályjátékokat, tud a célért küzdeni, képes a kudarcot és a sikert kezelni
- Elfogadó a viselkedési normákkal szemben
- Kifejezi tapasztalatait, elképzeléseit, élményeiket a bábozás, dramatizálás eszközeivel
- Saját és közös szükségleteiknek megfelelően kiegészítő játékeszközöket készít
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni
- Problémahelyzetekben megoldásra törekszik
- **Ismer olyan játékokat, melyek a helyi német nemzetiség szokásaiból erednek**
- **Érti az óvónő játékkal kapcsolatos német nyelvű kifejezéseit**
- **Az óvónő kérdésére képességeihez mérten választ ad a német nyelven**
- **Nyelvi állapotának megfelelően használ játékában német nyelvű szavakat, kifejezéseket, mondatokat**
- *Sajátos nevelésű igényű gyermekek képességeihez mérten játszik kortársaival. Részt vesz a közös játéktevékenységekben.*

4.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotban eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan elem.

Az óvodában a népi, klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Cél

- A gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a csodákkal teli meseélmények segítségével, a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. - a belső képteremtés képzelet képességének fejlesztése,
- Az irodalmi művek ritmusával, a mozdulatokkal és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket adni.
- a gyermeki önmegismerés, az óvodás gyermek szemléletmódjának, világgépének kialakítása és a világ megismerése a mese világán keresztül (a gyermeki világgép alakítása, formálása)
- az életkor specifikus vers, mese- és mondóka kínálta gazdag szókinccsel anyanyelvi nevelés biztosítása,
- gazdag irodalmi élmények nyújtásával a hazai népi és nemzetiségi irodalmi művek megszerettetése, a későbbi olvasóvá válás - szeretve olvasó személyiség - kialakítása,
- a hagyományőrző népi mondókák, versek, kiszámolók megszerettetésével a társas kapcsolatok, pozitív érzelmi kötődések kialakítása,
- az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek közötti pozitív érzelmi viszonyok erősítése a mese és vers nevelő hatásával.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- *A nyelvi kommunikáció megindítása*
- *A nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása*
- A nemzetiségi nevelést folytató óvoda vállalja a nemzetiség kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából azon versek, mondókák közvetítését, amelyek a gyermekek kisebbségi identitását alakítják, a helyi gyűjtésekkel a tájnyelv jellegzetességeinek közvetítését.

Feladat

- Felhasznált irodalmi anyag összeállítása.
- Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás).
- A gyermek, nyelvi képességeinek fejlesztése.
- Naponta halljanak mesét gyermekeink.

Gyermeki tevékenységek

- A játékokat kísérő mondókázás a mozdulatok egységével érzéki – érzelmi élményt nyújt.
- Képeskönyv nézegetés közben beszélgetést kezdeményeznek, kombinálják saját élményeikkel, így feszültségeiket, érzéseiket, félelmeiket kifejezésre juttatják.
- Szívesen hallgatják a mesét, verset, történeteket.
- Bábozás, dramatizálás közben aktívan használják szókincsüket, fantáziájukat.

Módszertani alapelveink

- A mese-versmondás spontán, játékos jellegének érvényesítése
- A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- Esztétikus, figyelemfelkeltő, természetes anyagokból készült eszközöket alkalmazunk.
- A kiválasztott versek, mesék erősítsék a környezet megszerettetését, a néphagyományőrzést, az évszakok szépségét.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A gyűjtemény nagyobb részét a magyar népmesék és a népmesék és népi mondókák adják.

Irodalmi nevelésük akkor éri el célját, ha a gyermek befogadóból előadóvá válik. Mindennapi életében felismeri azokat a helyzeteket, amelyekre ráillenek az irodalmi alkotásokban megismert fordulatok, felfedezik környezetükben a szépet, a jót és egységben élnek önmagukkal és a világgal.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat. A gyerekek maguk is meséljenek szívesen.
- Várják, igénylik a mesét.
- Szívesen báboznak, dramatizálnak egymással.
- Megszilárdulnak a mesehallgatással kapcsolatos szokásaik.
- Játékidőben maguk is kezdeményezzenek a mesékkal, versekkel bábozást, dramatizálják őket.
- Gondosan bánjanak a könyvekkel
- Válgatják igényükkel lefekvés előtt a mese meghallgatása
- Ismertebb meséket, verseket tudjanak képek alapján elmesélni, felidézni.
- **A nemzetiségi nevelés a kultúraátörökítésé szolgálatába állítja a meséket, verseket, mondókákat. E szellemi értékek a hagyományok gazdagságát hozzák közel a gyermekekhez, melyen keresztül formálódik a kisebbségi identitástudatuk. Ezért nagy odafigyeléssel tervezzük meg az óvodai mese, vers tevékenysége során felhasznált irodalmi anyagot.**
- **Ismernek, önállóan mondanak verseket, mondókákat helyi gyűjtésből is.**
- **A mindennapi játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókázás, verselés óvodai gyakorlata a nemzetiség nyelvén**
- **A gyermekek mese-, versszeretete, ragaszkodása a nemzetiség irodalmi értékeihez.**

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Funkcionális eszközök:

- Mesekönyvek, bábok, maszkok, fejdíszek,
- diavetítő, diafilmek,
- applikációs képek,
- ruhadarabok.

4.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes népi játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Cél

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a éneklés, közös játék által a gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának fejlesztése, valamint felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A gyermekek zenei anyanyelvének megalapozása, zenei élménynyújtás. A nemzetiséghez való kötődés erősítése zenei élmények által.

Énekelni minden nyelven jó. Helyi gyűjtésekből, más forrásokból a nemzetiségi sajátosságokkal ismertetjük meg a gyermekeket (speciális mozgások, a német dalok sajátos ritmusa, hangkészlete, hangszerek). Német nyelven aktív szókincset szeretnénk kialakítani a nemzetiségi mondókák, dalok segítségével.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Feladat

- Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport szintjének megfelelő válogatása.
- Dalok, dalos játékok, mondókák tanulása anyanyelven és német nyelven egyaránt.
- **A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.**
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitás alakításában. Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének – zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés
- Zeneiskolás növendékek koncertjeinek meghallgatása.
- A zenei élmény, minél többféle tevékenységhez kapcsolódjon. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
- Mivel a gyermek legfontosabb tevékenysége a játék, ezért olyan dalokat választunk, amelyek mozgáshoz, játékhelyzethez kapcsolódnak (kb.70 %), kevesebbet a játék nélküli, évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalokból (25-30 %).
- Egyszerű táncos mozgásokkal, változatos játékmozdulatokkal és térformákkal ismertetjük meg a gyermekeket, melyet az óvodás korban lévő gyermek mozgása és ritmusérzéke megenged.
- Felkészítés a jeles napok, ünnepek, gyermekélet jelentős alkalmaihoz kapcsolódó énekes játékok, dalok tervezésére, megvalósítására.
- A 3-5-6 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak és szervezeti formák biztosítása.
- A gyenge hallású gyermekek felzárkóztatása és a kiemelkedő képességű gyermekek külön foglalkoztatása.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Szülőkkel való együttműködés megszervezése az életkornak megfelelő zenei élmények, nemzetiségi zenei hatások biztosítása érdekében.
- A nemzetiségi zenei kultúra megismertetése a zenén és táncon keresztül, ezáltal érzelmviláguk gazdagítása.
- A népszokások, néphagyományok ápolása aktualitásuknak megfelelően. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.
- Ritmushangszerek használatával a zenei kezdeményezések szélesebbé tétele, jellegzetes népi hangszerek megismertetése (harmonika, trombita)

Az óvónő a zenei képességek fejlesztésének területeit érvényesíti a tudatos tervező munkában

- Éneklési készség (tisztá éneklés, a gyenge hallású gyermek, a gyermekhang ápolása és fejlesztése),
- A zenei hallás fejlesztése (magas és mély hang különbsége, halk-hangos közötti különbség, hangszínek felismerése, a belső hallás fejlesztése),
- A ritmusérzék fejlesztése (az egyenletes lüktetés, az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása, a tempóérzékelés, a mozgáskultúra, gyermekhangszerek).
- A zenei formaérzék fejlesztése (a motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallammotívumok, ritmusmotívumok).
- Zenei alkotókészség fejlesztése.
- A zene hallgatására nevelés.

Módszertani alapelveink

- Egyéni képességek figyelembevétele

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Tapasztalatszerzési lehetőségek nyújtása
- Tárgyi és hangulati feltételek biztosítása
- Az éneklés fejlődésének biztosítása
- Játékos cselekvések

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat, mondanak mondókákat, kiszámolókat.
- A magas és mély éneklés közti különbséget felismerik és alkalmazzák (magas-mély, halk-hangos kifejezéseket német nyelven is használják).
- Felismerik a különbséget a halk-hangos éneklés, beszéd és tapsolás között.
- A dallamot felismerik dúdolásról, hangszerről.
- A hangszínek finom eltéréseit felismerik.
- Felismerik az egyes hangszerek hangját, megszólaltatásuk módját (**a hangszerek nevét németül is alkalmazzák**).
- Megkülönböztetik az egyenletes löktetést a dal ritmusától.
- Szöveges ritmusmotívumokat képesek visszatapsolni.
- Élőzenét, népdalokat, műdalokat figyelmesen hallgatják, örömet jelen számukra a zene.
- Körbejárnak szép testtartással, kézfogással.
- Dallambújtatást végeznek rövid majd hosszabb motívumszakaszokkal.
- **A gyermekek szívesen énekelnek németül, a jellegzetes zenei motívumokat felismerik.**
- **A népi kultúra ápolása énekléssel, táncos körjátékokkal a kétnyelvű identitást alapozzák meg.**
- **A zenehallgatási dalanyagot is főként a népi gyűjtésből választjuk ki és lehetőség szerint helyi nyelvjárásban, dialektusban adjuk elő.**
- **Éneklés közben a gyermek kiejtése, kifejezőkészsége fejlődik.**
- **A szerepek vállalása: kérdező válaszadó segítik őket gátlásaik leküzdésében.**

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Funkcionális eszközök

- Orff-hangszerkészlet,
- Ritmushangszerek,
- Zörej keltők
- Audiovizuális eszközök,
- Képfestő szoknyák, fekete mellények, népviseleti ruha.
- Óvónők által készített zenei és szemléltető eszközök.

4.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Célja

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- **A tevékenység célját kiegészíteni a nemzetiségi kultúra sajátos tér-, forma-, színvilágának megismertetésével.**
- A tevékenység közben a gyermekek passzív szókincsének a bővítése

Feladat

- Megismertetni a gyermekeket a különböző anyagokkal és a kézi munka technikai alapelemeivel.
- Megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- A gyermekek látáskultúrájának fejlesztése érdekében megfigyelés, tapasztalatszerzési lehetőségek és élmények biztosítása.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése: megfelelő légkör, hely, idő, megfelelő minőségű, és mennyiségű eszköz és anyag álljon rendelkezésre.
- Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít.
- Amennyiben megoldható, minden csoportszobában célszerű egy kis sarkot vagy szekrényt biztosítani, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk.
- A munkához kellő időtartam biztosítása.
- Az eszközök és anyagok tulajdonságainak és a velük való bánásmódnak a megismertetése.
- A gyermekek megtanítása, az eszközökkel való célszerű, helyes bánásmódra a balesetek megelőzése érdekében
- A gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének fejlesztése egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztéssel. A tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.
- A vizuális képességek fejlesztése:képi gondolkodás, megjelenítő és konstruáló képesség, a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Szülőket aktívan bevonjuk a csoportszobák dekorációjába
- Kiállítások, ünnepek szervezésénél odafigyelünk a vizuális kultúra fejlesztésére, annak felnőttekre hatására is.
- **Testtartási hibák megelőzése, helyes testtartás megtanítása**
- **A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció**
- **Finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, írás előkészítése**

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Az német kisebbség kultúrájának megismertetésével a kézi munka tevékenységének fejlesztése, (agyagozás, fonás, szövés)
- Gyűjtsék össze a szülők, nagyszülők segítségével a nemzetiség tárgyi kultúrájának fellelhető emlékeit.
- Teremtsen lehetőséget nemzetiségi és népi kismesterségek valóságos folyamatában történő megfigyelésre /fazekas, gyapjúfonó, kékfestő, gyertyaöntő, mézeskalácsos /

A gyermeki tevékenységek

- A játékban megjelenő építés által létrehozható alakzatokkal a gyerekek alapvető térbeli tapasztalatokat gyűjtenek.
- Szerepjáték szituációjából eredő barkácsolás minden más feladathelyzetnél ösztönzőbb, s az így létrejött eredmény nem csupán mennyiségi, hanem esztétikai minőséget jelent.
- A képalkotás során megjelennek a többalakos térbeli kompozíciók.
- Tetszés szerinti színválasztás, színhasználat.
- Színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatok.
- Élményeknek tapasztalatokon alapuló kifejezése.
- A plasztikai munkák során tapasztalatot szereznek az anyagok viselkedéséről, formálhatóságáról úgy, hogy közben minden érzékszervüket segítségül hívják az alaposabb megismerés érdekében.

Módszertani alapelveink

- A gyermekek életkori sajátossága az érzelmi dominancia: fontosnak tartjuk ennek érvényesítését a rajzolásban.
- Az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- A motiváció elvének érvényesítése.
- A differenciált bánásmód elvében érvényesítjük az egyéni adottságokat, az egyéni fejlődési ütemet.
- Egyéni fejlődési ütem figyelembe vétele választási lehetőségek biztosításával.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A tevékenység elvének érvényesítése.
- A játékosság jellemzői a rajzolás területén: - örömszerzést nyújt, - teret ad az önállóságnak, kreativitásnak, - frusztrációmentes

A vizuális nevelés funkcionális eszközei

- Különböző méretű, és színű ceruzák,
- Különböző méretű ecsetek,
- Gombfesték, temperafesték, textil festék változatos alkalmazása,
- Tapétaragasztó, papír és faragasztó,
- Különböző minőségű papírok, textilek, bőrök, fonalak, rafia,
- Plasztilin, agyag, gipsz,
- Különböző méretű, színű és minőségű gyöngyök,
- Barkács eszközök: kalapács, fűrész, szögek, különféle ollók, hurkapálca, faanyag, fűrő,
- Természet kincsei: termények, szárított növények, kavicsok, csigaházak, stb.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek zárt és nyitott terek kialakításában.
- Képesek a tárgyak főbb formai jellemzőinek megnevezésére.
- Vegyenek részt a csoportszoba díszítésében, fejlődjön a szépérezkük.
- A helyes ceruzafogás alakuljon ki mindenkinél.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket.
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket.
- Próbálkoznak az egyszerű mozgások jelzésével.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélni tudnak az alkotásról.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, kellékeket.
- Önállóan díszítenek tárgyakat.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Emberábrázolásuk életkori szintjüknek megfelelő.
- **Az ábrázolásban használatos eszközöket, tevékenységeket németül is megnevezik.**
- **A népszokások, hagyományok és népi kismesterségek megismerésével identitásuk megerősödik.**
- **A különböző eszközök megnevezése - szókincsük gyarapodik.**
- A nemzetiség tárgyi kultúrájának értékeit megismerik.

4.5. MOZGÁS

Az óvodáskorú gyermekek fejlődésének egyik lételeme és természetes megnyilvánulása a mozgás. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltó- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Cél

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában, és testi képességeinek fejlesztése, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség fejlesztése, társra való figyelés. Ezeknek fejlesztése hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének fejlesztése. A személyiség akarati tényezőinek fejlesztése. A gyermekek szabad mozgáskedvéhez a feltételek biztosítása.

Feladat

- A 3 – 7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.
- A szervezet általános, sokoldalú képzése, a testi fejlődés biztosítása
- A természet erőivel, – napfény, levegő, víz – történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni,
- Motorikus képességek fejlesztése
- Mozgásműveltség fejlesztése
- Játék, mozgás, versenyszellem igényének felkeltése
- A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük.
- **Testtartási hibák megelőzése, helyes testtartás megtanítása**
- **A nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció**

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében

- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit.
- Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a leoptimalisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.
- **A német nemzetiségi óvodai nevelés során a gyermek lehetőséget kap a testrészek, mozgásformák, utasítások megnevezésére, megértésére.**
- **Nyelvi ismereteik bővítésére kerül sor a térbeli viszonyok kifejezésével.**
- **A mozgással kapcsolatos nyelvi feltételek egyik legfontosabb alapelv- hogy az utasítások, az irányítás egyszerű és érthető legyen. Itt fontos szerepet töltsön be a bemutatás és bemutattatás, hogy könnyebb legyen a feladat megértése a végrehajtás céljából.**

5.6.1. Mozgásfejlesztés keretei

Szervezett keretek: testnevelés foglalkozások óvodai tevékenységek körében

Szabadon választott mozgáskeretek: kirándulások, sportnapok, úszás, kerékpártúrák, szánkózás

Feladatunk a szülők figyelmének felhívása az óvodán kívüli mozgáslehetőségekre.

Funkcionális eszközök

Többfunkciós tornaszer

Padok, tornaszőnyeg, zsámoly, bordásfal

Kötél, karika, labdák különböző méretben

Egyensúlyozó lépegetők,

Preventív torna kiegészítő eszközei

Nagymozgást fejlesztő udvari mászóakák,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Különböző minőségű terep (föld, homok, beton, kavics)

Gyermeki tevékenységek szervezett keretek között:

- Játékok: szerep-, utánzó-, futójáték végzése különböző alakzatokban
- Fogó-, labda-, sorversenyek
- Gimnasztika: szabad, páros, társas-, kéziszer-gyakorlatok, padgyakorlatok
- Gyakorlatok különböző testhelyzetekben
- Kar-, törzs-, lábgyakorlatok
- Járás, különböző alakzatokban
- Futás-ugrás (távol-magas)
- Támaszok, függések, gurulások
- Egyensúlygyakorlatok
- Dobások: labdafogás, célba dobás, labdagyakorlatok
- Preventív testnevelés: láb-, gerincgyakorlatok, a test izomzatának erősítése

Gyermeki tevékenységek szabadidőben

- Kirándulások
- Kerékpározás
- Mozgásos játékok az udvaron

Módszertani alapelveink

- A gyermekek egyéni adottságainak, képességeinek figyelembevétele
- Mozgáslehetőségek biztosítása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, mozgásos játékokban kitartóak, szabályokat betartják.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzéke összerendezett és fejlett.
- Térben tájékozódni tudnak, irányváltoztatásra képesek.
- Állóképességük fejlett.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Labdafogásuk biztos, tudnak helyben labdát vezetni.
- **A gyerekek az irányított mozgások utasításait német nyelven is megértik.**

4.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek miközben felfedezi a környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Az óvodáskorú gyermekek fejlődésének egyik lételeme és természetes megnyilvánulása a mozgás.

Cél

A gyermek aktivitása során közvetlen és a tágabb környezet megismerése felfedezés során, a gyermek pozitív viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt. A valóság felfedezése megismerése során a gyermek felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítását, viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér, - sík – és mennyiségsszemlélete.

A gyermeki érdeklődés, kíváncsiság felkeltése, kielégítése az őt körülvevő természeti és társadalmi környezete iránt (óvja, védje, becsülje, tisztelje környezetét) pozitív érzelmi viszony kialakítása. Az ember környezetkultúrája, környezethez való viszonya születésétől kezdve alakul, óvodáskorban ennek tere a külső világ tevékeny megismerése.

Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a matematikai neveléssel. Olyan gazdag tevékenység rendszer biztosítása, melyben a gyermek, tevékenykedés közben a matematikai alapfolyamatokkal kapcsolatba kerül. A játékos tevékenységek során az óvodapedagógus magyarázatát mindig a helyes verbális kifejezés kísérfje, hogy a matematikai fogalom és a szójelentés helyesen rögződjön.

Ebben a képességekörben a leginkább lehetséges az ismereteken keresztül a másodnyelvi szókinccs (fogalomkör) bővítése.

Törekšünk pozitív érzelmi viszony kialakítására szőlőfőldjőkhöz, a nemzetiség szokásaihoz, hagyományaihoz, kultőrájukhoz.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Feladat

- Olyan gazdag tevékenység rendszer biztosítása, mely az otthonról hozott hiányosságokat pótolja, korrigálja, kiegészíti,
- **Fontos feladatunknak tekintjük, a nemzeti kultúra, a hagyományok, a helyi népszokások felelevenítését is, s ezzel a nemzeti öntudathoz fűződő pozitív érzelmi viszony alakulását,**
- Azt kell a gyermekekben megerősíteni, hogy mennyire összefügg, és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. Az óvodapedagógus feladata, hogy biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Az óvodapedagógus segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.
- Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire.
- Már az óvodában fel kell készíteni a gyermekeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk.
- A 3-6 7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása a környezetük értékeinek felfedezése érdekében.
- A gyermek kommunikációs képességének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gondolkodás, következtetés képességének kialakításához helyzetek teremtése, megfigyelési szempontok kitűzése, megoldási lehetőségek megbeszélése.
- Az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerztetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása.
- Az ok-okozati összefüggések feltárása, azok magyarázata a játékos tevékenységek során.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Matematikai játékok tartalma: tájékozódása térben, téri irányok ismerete, személyek - tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése és számlálása a tevékenységekben és a spontán helyzetekben.
- *A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat.*
- *Természetesen ide tartozik a mások (idősebbek, felnőttek, társak, SNI-s gyerekek) tisztelete és szeretete is.*
- *Természetes viselkedési formájává válik a más felfogásokkal szembeni tolerancia.*
- A környezetvédelem vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdése már az óvodás gyermek szintjén is felvethető és beépíthető a komplex foglalkozások rendszerébe.
- **A környezettel való ismerkedés során a gyermek tapasztalatot szerez a nemzetiség nyelvén is az őt körülvevő közvetlen és tágabb környezetéről. Ezeket az ismereteket a gyermek folyamatosan felhasználja játékában, alkalmazza tevékenységeiben.**
- **Ismerkedjenek meg tapasztalás, szemléltetés útján mezőgazdasági munkákkal nemzetiségi vidéken – falusi udvar.**
- **A gyermek életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket a nemzetiség nyelvén közvetíteni tudja.**
- **Ismerje meg a helyi nemzetiségi szokások hagyományok értékeit.**

A tevékenységek tartalma

- A gyermekek mindennapi tevékenységük közben ismerkednek környezetükkel, az óvodával, az óvodai élettel.
- A gyermekek tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda környezetében szervezzük, a megfigyelések színtere kiterjed a parkra, ill. a település távolabbi részére.
- Szerezzenek tapasztalatokat az évszakok jelenségeiről, szépségéről, színeiről, növényeiről, az állatok életéről.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Figyeljék meg és keressenek összefüggéseket, az évszakok váltakozása, az emberek tevékenysége, az időjárás és öltözködés között.
- Végezzenek az évszaknak megfelelő kísérleteket, megfigyeléseket, beszéljék meg azokat.
- Legyenek közvetlen tapasztalataik az állatok életéről, a természet védelméről.
- Tapasztalásszerzés útján bővülnek a gyermekek családdal, testrészekkel, közlekedéssel kapcsolatos ismereteik.
- A megfigyelések során összehasonlítanak tárgyakat, személyeket, halmazokat képeznek.
- A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők.
- Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érezkelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható.
- Tapasztalatokat szereznek a geometria körében, tájékozódnak a térben és a síkban ábrázolt világban.
- Párosítanak, ismerik a több-kevesebb fogalmát, a relációs helyzeteket.
- Felismerik a színeket, ill. azok árnyalatait.

Módszertani alapelveink

- Megfigyelési, tapasztalási lehetőségek biztosítása.
- Problémahelyzetek teremtése
- A gyermek egyéni fejlődési üteméhez való alkalmazkodás.
- Anyanyelvi és nyelvi fejlesztés lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, ismerik lakásukat, címüket, lakhelyüket és szüleik foglalkozását.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Gyakorolják a közlekedési szabályokat, ismerjék fel a közlekedési eszközöket. Gyakorlottak lesznek az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Ismerik a település fontosabb intézményeit.
- Síkban és térben jól tájékozódnak (ismerjék az alapszíneket).
- Halmazokat különböző szempont szerint képesek rendszerezni.
- A tevékenységek során szereznek annyi tapasztalatot, ismeretet, hogy alkalmazni tudják a „pár” fogalmát.
- Testrészeiket és azok funkcióját ismerik
- Igényesek testük és környezetük tisztaságára.
- Felismerik a napszakokat.
- Ismerik az évszakok közötti különbségeket, képesek azokat egymással a jellemző jegyek alapján összehasonlítani, az időjárás és az öltözködés közti összefüggéseket.
- Ismerik az évszakhoz kapcsolódó néhány kiemelkedő hagyományt, népszokást.
- Ismerik a növényeket, a növény, gyümölcs fogalmát és azok fejlődését, a fejlődésük és az időjárás közötti összefüggéseket, azok gondozását, védelmét
- Ismerik az állatokat, az állat fogalmát, azok gondozását, védelmét, képesek azokat különböző tulajdonságok, életmódjuk szerint rendszerezni. Ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány madarat – költözőt és nálunk telelőt – ismerik óvásukat, védelmüket.
- A gyermek tevékenységei során szerezzen tapasztalatokat, bővítse ismereteiket, fejlődjön gondolkodási képessége.
- Osztályozzon, rendezést, sorba rendezést végezzen.
- Becslés; mérés
- Azonosságok, –különbségek megfigyelése
- Számfogalom; térfogalom / alatt, fölött stb. /
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- **Megneveznek növényeket, állatokat, évszakokat nemzetiségi nyelven.**
- **Megneveznek tárgyakat, dolgokat nemzetiségi nyelven.**

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A gyermek egész napos tevékenysége során tapasztalatot szerezhet a környező valóság mennyiségi és minőségi viszonyairól, ezek megnevezésével, gyakorlással szókincsük és kifejezőképességük fejlődik.
- Matematikai tevékenységekben nemzetiségi nyelven számolnak.

4.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység.

A gyermek munka jellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Cél

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. (önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.)

Feladat

- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.
- Az óvónő erősítse azokat a pozitív indítékokat, melyek munkára készítetik a gyermekeket.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Tapasztalat útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét.
- Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba.
- Tanulják meg tisztelni a munkát, a munkát végző embert, munkavégzés közben alkalmazkodjanak egymáshoz.
- Éljk át az „én tettem, mi tettük” sikerélményt.
- A gyerekek érezzék, hogy munkájuk érték, ami alatt itt nem csak anyagi, hanem szellemi, erkölcsi, esztétikai, stb. értéket egyaránt értünk.
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartására, egészség, testi épség megóvására nevelünk,
- A munka megosztása. során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- Az óvónő az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez adjon mintát.
- A gyermekek a munka jellegű tevékenységeket: a testápolás, étkezés, öltözködés, környezetgondozás terén önmagukért és társaikért végezzék.
- Szülők ismertetése gyermekük munka jellegű tevékenységéről, a közösségért végzett munka fontosságáról.
- Ötletekkel segítjük a szülőket a családon belüli munkamegosztás lehetőségére.
- ***Környezetük valóságú megismerése***
- **A munkafolyamatokban, az eszközök neveinek, a konkrét cselekvéseknek nyelvi gyakorlása, illetve: a funkcionális eszközöknek tájnyelvi megismertetése.**

A gyermeki tevékenységek tartalma

- Csoportszoba rendberakása, díszítése, átrendezése a különböző tevékenységekhez.
- Játékok elrakása, tisztántartása, kisebb javítása.
- Segítői (naposi) munka. Étkezéssel kapcsolatos feladatok elvégzése a szokásrendnek megfelelően.
- Tisztálkodásnál, öltözködésnél, vetkőzésnél a kisebbek és egymás segítése (a nagyobbak önállóan tevékenykedjenek).

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Ügyeljenek az öltöző és a mosdó tisztaságára és rendjére.
- Élősarok gondozása évszaknak megfelelően (termények gyűjtése, magvak, ágak hajtatása).
- Az itt telelő madarak etetése.
- Alkalmoszerűen segítsenek a játszóudvar rendberakásában (falevelek, termények összegyűjtése, elhordása, összeszedése, járda söprése, hólapátolás stb.).
- Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani.
- A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.
- **A munkafolyamat közben a német nyelven megnevezett tárgyak, eszközök, tevékenységek gyarapítják szókincsüket, kifejezőképességük csiszolódik.**

Módszertani alapelveink

- A gyermekek egyéni fejlődési ütemének tiszteletben tartása.
- Folyamatosság elvének érvényesítése.
- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való együttműködést és folyamatos pozitív értékelést igényel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen végeznek munkát a közösségért.
- A munkavégzésükben igényesek és önállóak.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- Egyéni munkavállalásukban érzik a munka szükségességét és az ebből fakadó felelősséget.
- Szívesen készítenek ajándékot, meglepetést a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.
- Tanulják meg az eszközök célszerű, balesetmentes használatát.
- A munkamegosztásban tudjanak döntést hozni.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A munkafolyamat közben a megnevezett tárgyak, eszközök, tevékenységek gyarapítják nemzetiségi szókincsüket, kifejezőképességük csiszolódik.
- A gyermekek egyéni képességeiknek megfelelően képesek tájékozódni kommunikációs helyzetekben a kisebbség nyelvén is.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétel a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta-és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

4.8. A TEVÉKENYSÉGEKBE MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A tevékenységekben megvalósuló tanulás (ONOAP)

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A nevelési folyamat egésze, azaz az óvodai élet valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy a spontán vagy irányított módon ismerkedhessenek az őket körülvevő világ tárgyaival, jelenségeivel, az összefüggésekkel és következményekkel. Óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely nem szűkül le az ismeretszerzésre, a gyerekek által folytatott valamennyi tevékenységi formán keresztül megvalósul.

Ezt az alapelvet követjük a nemzetiségi nevelésben is.

A spontán tanulás, ismeretszerzés önkéntelen, bármikor, bárhol kialakulhat, elég hozzá egy tárgy, egy eszköz, személy, mely a gyermeket meglévő tapasztalatai felidézésére, újak megélésére készíti. A spontán lehetőség tudatos kiaknázása ideális alkalmat nyújt az egyéni vagy mikrocsoportos fejlesztésre.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A szervezett tanulás, ismeretszerzés és alkalmazás alatt azokat a kötetlen és kötött foglalkozásokat értjük, melyeket az óvodapedagógusok napi rendszerességgel tudatosan terveznek és szerveznek, irányítanak.

A gyermek alapvetően kíváncsi, más nyelvek vonatkozásában is, elég tudásvágygal és bátorsággal rendelkezik ahhoz, hogy idegenszavakat utánozzon. Tudatosan sokat beszélünk a gyermekekkel németül.

Részlet az Alapprogramból: „Az óvodában a tanulás elsődleges célja az óvodás gyerekek kompetenciáinak fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.”

Valljuk, hogy az óvodában a tanulás alapvető feltétele a gyerekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervüket foglalkoztató megtapasztalás. Az ily módon megszerzett tudás eredményeként az óvodában eltöltött 3 ill. 4 év alatt--és egyéni érésük következményeként --a gyerekek elindulnak az érzelmileg motivált cselekvő gondolkodási szintről a fogalmi gondolkodás kialakulásának útján, s megalapozódnak az iskolakezdéshez szükséges kompetenciák. Cselekvéseiket, mindennapos rutin tevékenységüket német szóval kísérjük.

Az ismeretszerzés irányítása során feladataink:

- A gyerekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek megismerése, rendszerezése, tudatos, célirányos bővítése.
- Képességeik fejlesztése, készségeik alakítása, sok-sok tapasztalási lehetőség megteremtése.
- A gyerekek természetes kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére építve differenciált fejlesztés.
- Motiválás a részvételre, kitartásra, az eredmény elérésére.
- Sokszínű spontán és irányított ismeretszerzési, gyakorlási lehetőség állandó biztosítása, ahol megtapasztalhatják a kutatás-felfedezés örömét.
- Gyakorlati probléma-és feladatmegoldással a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, a probléma megoldására törekvő beállítódás kialakítása.
- Értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) fejlődésére alkalmas lehetőségek, szituációk megteremtése.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- A sajátos nevelési igényű gyerekek tanulási képességeinek személyre szabott fejlesztése.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- A megismert modellek alapján képesek az önálló következtetésre, ítéletalkotásra, analízisre, szintézisre, általánosításokra.
- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladatokkal, és azokat önállóan végre tudják hajtani.
- Kialakul bennük az igény, hogy a feladatokat sikeresen megoldják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének kialakulása.
- Önálló megfigyeléseket végeznek, felismerik a jelenségeket változásukban is.
- Feladattudatuk kialakulóban.
- Szándékos figyelmük időtartama eléri a 10-15 percet.
- Gondolataikat képesek érthetően, szavakba és mondatokba foglalni.
- Az iskolai tanulás megkezdéséhez rendelkeznek megfelelő elemi ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, önfegyelmel

5. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

Az óvodai ünnepek, a néphagyományok és az intézmény évek során kialakított szokásai kulcsfontosságú szerepet töltenek be nevelőmunkánkban. Erősítik a közösséget, értéket közvetítenek, meghatározzák az óvodánk képét. Közös élmény erejével hatnak a gyerekre, közel hozzák a tágabb és szűkebb környezet kiemelkedő eseményeit, ezáltal segítenek megalapozni a nemzeti és nemzetiségi, helyi és óvodai értékek ápolását, megőrzését és átadását. A hagyományok és ünnepek rendszeres és tudatos beépítésével az óvodai nevelői munkába az érzelmi, esztétikai, erkölcsi nevelés valósul meg. Az óvodai élet komplex részei. Beépíthető a gyermeki tevékenységekbe: a külső világ tevékeny megismerése folyamataiba, a játékba, az irodalmi-, ének-zenei-, vizuális tevékenységekbe, a mozgásos játékokba, a munka jellegű tevékenységekbe egyaránt. Óvodánkban állandó ismétlődéssel térnek vissza az évkör ünnepei, a természet évszakonkénti változása és az ezzel kapcsolatos tevékenységek, szokások. Mivel egy kisgyerek még nem fogalmakban gondolkodik, az ünnepek belső tartalmát nem magyarázatokkal visszük hozzájuk közel, hanem érzékekkel felfogható, átélhető formában. A

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

csoportszobában tükröződik az adott évszak hangulata és az évkörön belüli ünnep jellegzetessége: dekorációkban, szimbólumokban, a választott mesék, versek, dalok tartalmában, a tevékenységek jellegében.

Gyerekcsoport belüli ünnepek, jeles napok, hagyományok:

- születésnap, névnap
- szüret
- piaclátogatás
- mikulás
- advent, karácsony
- farsang
- március 15.
- húsvét
- anyák napja
- kirándulás

Óvodai gyermekcsoportok közös ünnepei, jeles napjai, hagyományai:

- első osztályos iskolába kísérése
- Ősz-anyó programsorozat:
  - búcsúfa állítás
  - lovaskocsikázás a városban
  - lampionos felvonulás
  - mesejáték előadása
- zeneiskolások hangversenyei
- mikulás
- farsang
- húsvét
- gyermeknap
- nemzeti hét

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- vitézpróba
- nemzetiségi hét
- ballagás
- Miénk az ovi! nagycsoportosok búcsúprogramja

Óvodánk részvétele, szereplése a falu ünnepein, rendezvényein:

- idősek napja
- március 15.
- költészet napja
- pünkösdi fesztivál

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Cél: A belső és külső kapcsolatok erősítése a gyermekek hatékony nevelésének érdekében.

6.1. Család

Az óvodai nevelés a családi nevelés erősítője, segítője és elsődlegességének elismerése mellett a családi nevelés kiegészítője.

- Célunk egy nyitott, őszinte partneri kapcsolat kialakítása, melyre az egyenrangúság, hiteles, együttműködésen alapuló magatartás jellemző.
- Fontosnak tartjuk a segítségnyújtást a családoknak a gyermekek harmonikus személyiségfejlődése érdekében.
- Meggyőződésünk, hogy a család semmivel sem helyettesíthető örömforrás a gyermek és felnőtt számára. Alapja a szeretet.
- Megismerjük a családok eltérő nevelési elveit, gyakorlatát, a családi értékeket.
- Törekszünk a család által meg nem oldott problémák, feladatok, ill. a családi nevelés hiányosságainak pótlására.

- Hangsúlyozzuk a játék fejlesztő hatását, a példa és a tartalmasan együtt eltöltött idő fontosságát, annak hatását a gyermekek személyiségfejlődésére.

Formai elemek	Tartalmi elemek
Leendő szülőkkel kapcsolatfelvétel	A szülők fogadása Óvoda és a dolgozók bemutatása Helyi nevelési rendszer fő vonalának megismertetése Helyi nevelési program rövid kivonata, házirend, tájékoztató adatlapok átadása Beiratkozás
Szülői értekezlet	Csoport szülői értekezlet: <ul style="list-style-type: none"> • Óvodai élet információi • Tájékoztatás a csoport életéről • Aktuális programok • Beszélgető körök SZK - szülői értekezlet: <ul style="list-style-type: none"> • Tájékoztatás, információátadás • Programok előkészítése • Véleményezések Leendő első osztályosok szüleinek szervezett értekezlet: <ul style="list-style-type: none"> • Tájékoztatás az aktuális törvényekről • Iskolaérettség kritériumai • Nagycsoportos mérési eredmények megismerése
Fogadóóra	Egyéni tájékoztatás, beszélgetés a gyermekek személyiségéről, fejlődéséről, óvodai életéről
Munka délelőtt	Ünnepi előkészületek, dekorációk, apró ajándéktárgyak együttes készítése, sütés szülők – gyerekek – óvodapedagógus - dajka részvételével
Munkadélután	Nevelési időn túl a szülők számára – aktualitásnak megfelelően szervezett együtt tevékenykedés, a gyerekek jelenléte nélkül
Előadások, bemutatók, nyílt nap, jótékonyági rendezvények	Igény és lehetőség szerint ünneplés a szülőkkel együtt (farsang, gyermeknap, anyák napja, búcsúztatók, nemzetiségi napok), az egyes tevékenységi formák bemutatása
Faliújságok	Általános információk Csoport szintű információk
Szülői Közösségi Képviselők	Együttműködés a munkaterv alapján, a szülők

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

	- képviselőik által biztosított – részvétele az óvoda életében
Kirándulások	Szülők – gyerekek – óvónők – dadus részvételével
Napi beszélgetések	Legszükségesebb információk átadása
Esetmegbeszélések	Szükség szerint az óvodavezető és külső szakember bevonásával

6.2. További partnereink

Bölcsőde

Törekszünk, hogy kihasználjuk az egy intézményként működő bölcsőde-óvodában rejlő lehetőségeket, és biztosítsuk az egymásra épülő nevelés-gondozás feltételét. Az óvoda mindenkor épít a bölcsődében folyó nevelő-gondozó munkára. A bölcsőde-óvodamindennapjaiban, rendezvényeiben és ünnepeiben is egy közösséget alkot.

Bólyi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az óvoda és az iskola közötti megfelelő együttműködés előkészíti a gyermek sikeres iskolakezdését, segít az átmenet megkönnyítésében.

Formai elemek	Tartalmi elemek
Látogatások	Óvónők meglátogatják volt óvodásaikat év elején az első osztályban. Az első osztályosok visszajönnek néhány alkalommal az óvodába tanító nénijükkel. Tanítók érkezése az óvodába tavasszal, ismerkednek a leendő elsősökkel.
Tapasztalatcserek	Alsó osztályos tanítók és az óvodapedagógusok közös értekezlete: információ- és tapasztalatcsere, beszélgetés, kölcsönös tájékoztatás az intézményben folyó munkáról, eredményekről
„Iskolakóstoló”	Leendő első osztályosok és szüleik látogatása az iskolába - több alkalmat átölelő programsorozat, ahol a gyerekek megismerkednek az iskolával és a tanító nénivel, a szülők pedig tájékoztatás kapnak szülői értekezlet keretében az iskola és zeneiskola életéről

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Leendő elsősök részvétele iskolai rendezvényeken	Farsang
Elsősök részvétele óvodai rendezvényeken	Ősz-Anyó Német nemzetiségi hét
Koncertek	Zeneiskolások évente két alkalommal interaktív koncertet adnak az óvodában, ahol a zeneovisok is fellépnek.
Iskola-előkészítő foglalkozások	Az óvoda fejlesztőpedagógusa tavasztól heti rendszerességgel az iskola tornatermében és udvarán különböző foglalkozásokat tart a leendő elsősöknek.

Bólyi Német Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal

A fenntartóval való hivatalos kapcsolattartás mellett a kölcsönös (nem kizárólag formális) tájékoztatás és a segítő jelleg a meghatározó.

Területei:

- folyamatos tájékoztatás: intézménnyel kapcsolatos konzultációk, szakmai megbeszélések, reflektálások, adatszolgáltatások
- az intézmény működtetése, működési feltételek biztosítása
- intézményi dokumentumok elfogadása, jóváhagyása
- tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása
- intézményfejlesztési koncepciók kidolgozása
- pályázati tevékenységek
- részvétel közös programokon

Bólyi Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat ld. 10. fejezet: Gyermekvédelem

Területei:

- folyamatos kapcsolattartás: konzultációk, esetmegbeszélések, együttműködés az adott gyermek óvónőjével és gondozójával, a gyermekvédelmi felelős, valamint a két intézményvezető között

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Bólyi Integrált Szociális Központ

Területei:

- óvodás gyermekek fellépése az idősök hónapjában, októberben rendezett ünnepi műsoron
- közös ünneplés mikuláskor, anyák napján
- kiállítások megtekintése
- idősök részvétele néhány óvodai rendezvényen

Bólyi Családok Átmeneti Otthona

Területei:

- a CSÁO- ban élő gyermekek fogadása
- folyamatos kapcsolattartás: konzultációk, esetmegbeszélések, együttműködés a gyermek óvónői és gondozója, valamint a két intézményvezető között

Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Területei:

- beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek problémáinak feltárása
- iskolaérettségi vizsgálatok elkészítése
- logopédiai ellátás
- kutyával támogatott terápia a tanulási- és pszichés zavarok kezelésére
- Szakszolgálat által szervezett rendezvényeken, tájékoztatókon, előadásokon való részvétel
- folyamatos konzultáció, esetmegbeszélés a gyerekekről

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- a szakszolgálat összekötő kapocs az óvoda és a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság között (SNI gyermekek)

Erzsébet Vigadó, Városi Könyvtár

Területei:

- rendezvényeken való részvétel, fellépések
- kiállítások, gyermekműsorok megtekintése
- közös pályázatok megvalósítása
- rendszeres könyvtárlátogatás mesehallgatással

Egészségügyi Centrum

Területei:

- orvos: ortopédiai szűrővizsgálatok, tanácsadás
- fogorvos: szűrővizsgálatok, tanácsadás
- védőnő: havonkénti tisztasági szűrés, tanácsadás, orvosi vizsgálatok során asszisztálás, szakvélemény iránti kérelem benyújtása esetén az egészségügyi státusz elkészítése, rendszeres konzultáció a gyerekekről

7. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS

A nemzetiségi óvodai nevelés hazánk egységes köznevelési rendszerének része, amely az Óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban valósítja meg sajátos célkitűzéseit és feladatait.

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését jelenti.

A nemzetiségi nevelésünk célja és feladata:

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- kétnyelvű környezet biztosítása; a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett - figyelembe véve a gyermek nyelvismeretét – minél teljesebb nemzetiség nyelven folyó kommunikáció;
- a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása, továbbörökítése; a nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógusaink ismerik a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját;
- felkészítés a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására; óvodapedagógusaink a rendszeresen visszatérő szituációs helyzetekkel biztosítják az utánzáson alapuló nyelvelsajátítást;
- a nemzetiségi identitástudat erősítése: nevelő munkánkat kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés.

Óvodánk rendelkezik a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel. Az óvodai környezete tükrözi a nemzetiség kultúráját, szokásait, tárgyi emlékeit.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt;
- életkorának és egyéni képességeinek megfelelő nemzetiségi nyelvű szókinccsel rendelkezik, tájékozódik a kommunikációs helyzetekben;
- ismeri a nemzetiség, az anyanemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat;
- ismeri a helyi nemzetiségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeit;

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

UNGARNDEUTSCHE NATIONALITÄTENERZIEHUNG

Ziele der Minderheitenerziehung im Kindergarten

- Vermittlung der Nationalitätensprache und Kultur entsprechend den Altersbesonderheiten und der individuellen Entwicklungsstufe des Kindes.
- Pflege der Kulturgüter und Traditionen der deutschen Nationalität entsprechend dem Lebensalter des Kindes.
- Vorbereitung der Vorschulkinder auf den Sprachunterricht.
- Anbahnung einer zweisprachigen Identität.

Aufgaben der Minderheitenerziehung

- Die muttersprachliche Umgebung sichert und erweckt in den Kindern die Lust zu der Erkennung und Aneignung der Minderheitensprache.
- Den Stand der Sprachentwicklung des Kindes zu berücksichtigen, Förderung einer vollständigen zweisprachigen Kommunikation.
- Individuelle und differenzierte Erziehung der Kinder, die eine hervorragende sprachliche Fertigkeit besitzen.
- Die Kinder sollen die Sprache und die Traditionen der deutschen Minderheit kennenlernen.
- Kulturelle Traditionen vererben.
- Sie soll die Kinder auf das Lernen der Minderheitensprache vorbereiten.
- Sie soll zur Entwicklung und Stärkung des Identitätsbewusstseins beitragen.
- Sie soll zur Erhaltung des Minderheitendaseins beitragen, und die zur Kultur verbindende Traditionen und Bräuche pflegen und entwickeln.
- In einem Kindergarten, der mit Kindern der Minoritäten arbeitet, muss man ein hohes Maß an Offenheit und Sensibilität haben, um den Kindern die
- Kommunikation in der Minderheitensprache näher zu bringen. Die Kindergärtnerin sichert mit den regelmäßig wiederkehrenden Kommunikationssituationen den auf der Nachahmung basierenden Spracherwerb.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Aus dem Minderheitskulturgut und aus der Volkskultur soll die Kindergärtnerin mit Hilfe einer bewusst aufgestellten Thematik, vielfältig den Erwerb der deutschen Sprache ermöglichen. Mit Rücksicht auf die sich herausgebildeten
- Situationen, suchen wir in den alltäglichen Tätigkeiten die Möglichkeit für die
- Entwicklung der Kommunikationsfähigkeit.
- Die Kinder sollen fähig sein, das Schöne in dem Minderheitskulturgut zu erkennen.
- Die durch die Minderheitenerziehung erlebten ästhetischen Erlebnisse sollen eine
- Bindung zu der Minderheit in den Kindern ins Leben rufen.
- Zusammenarbeit ausbauen mit den Minderheitenfamilien im Interesse der Oberstehenden.

Unsere Leitsätze

Deutsche Sprache und Kultur sind unverzichtbare Grundvoraussetzungen für Erhalt und Stärkung ungarndeutscher Identität. Im Kindergarten werden den Kindern die Begegnung mit Kultur, Lebensformen und Traditionen der Ungarndeutschen und das Hineinleben in die deutsche Sprache ermöglicht.

Unser Bild vom Kind

Eine positive emotionale Bindung zur Sprache und Kultur der deutschen Minderheit.

Merkmale der Entwicklung am Ende der Kindergartenzeit:

- Das Kind hat Spaß und Freude die traditionellen Feste und Feiern zu erleben.
- Das Kind verfügt über einen seinem Alter und seinen eigenen Fähigkeiten entsprechenden Wortschatz, der ihm die Vermittlung der erworbenen Kenntnisse in deutscher Sprache ermöglicht.
- Das Kind ist fähig, sich den kommunikativen Situationen entsprechend zu verhalten (Verstehen von einfachen Fragen, Erfüllung von Bitten, Fähigkeit zur Übernahme der Rolle des Antwortgebers).
- Das Kind kennt zahlreiche Lieder, Reime, Verse, Spiele aus der deutschen bzw. ungarndeutschen Kultur.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Das Kind verfügt über einen seinen individuellen Fähigkeiten und Fertigkeiten entsprechenden passiven Wortschatz.
- Das Kind kennt manche örtliche ungarndeutsche Traditionen, Bräuche, es schätzt und respektiert diese.

Unser Bild vom Kindergarten

In unserem Kindergarten

- wird eine kindorientierte Sprachförderung angeboten, die spielerisch, erlebnisorientiert, im Sinne einer ganzheitlichen Förderung gestaltet wird.
- werden im Tagesverlauf die vielfältigsten Anlässe genutzt, mit Kindern Deutsch zu sprechen.
- werden sowohl die ungarndeutschen kulturellen Traditionen gepflegt, als auch die aktuelle Lebensumwelt der Kinder berücksichtigt.
- Im zweisprachigen Milieu ist es wichtig, dass die Kinder das Nebeneinanderleben verschiedener Kulturen und deren Unterschiede positiv erleben.

Berufliche Kompetenz - Das Bild der Kindergärtnerin

- Die Kindergärtnerinnen kennen und pflegen die ungarndeutsche Kultur und die ungarndeutschen Traditionen. Sie identifizieren sich damit.
- Die Erzieherinnen verfügen über Kompetenzen, die es ihnen ermöglichen, den aktuellen Entwicklungsstand eines Kindes festzustellen und einen altersadäquaten Sprachlernprozess zu initiieren und zu begleiten.
- Die Erzieherinnen machen einerseits den Kindern ungarndeutsches Kulturgut bekannt, pflegen altes Lied- und Erzählgut, und ermöglichen den Kindern Begegnungen mit der lokalen Mundart der Ungarndeutschen, sie setzen andererseits auch modernes kindgerechtes Bildungsmaterial ein.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Die Möglichkeiten der Minderheitenerziehung durch Spielen und Tätigkeiten:

- Die wichtigste Aktivität der Kinder ist das SPIEL, das alle Tätigkeitsbereiche der zweisprachigen Erziehung durchdringt. Wir betrachten das Spiel als die typischste Lebensäußerung des Kindes, als die nützlichste, fördernde Grundaktivität, als Erziehungsmittel und –Methode, Organisationsrahmen und –Form des Vorschulalters. Das Spiel, das viele Möglichkeiten zur freiwilligen Reproduzierung der sprachlichen Kenntnisse bietet, bekommt eine bedeutende Rolle in der zweisprachigen Erziehung. Die in den täglichen Spielsituationen erscheinenden Möglichkeiten im Interesse der Anregung der deutschsprachigen Kommunikation ausnutzend, und dabei den Kindern Muster anbietend, können wir günstige Bedingungen zur Übung der deutschen Sprache sichern.
- Beim Übungsspiel werden Spielzeuge und einfache Tätigkeiten, Materialien benannt.
- Beim Regelspiel wird der passive Wortschatz erweitert.
- Im Laufe des symbolischen Spiels und des Rollenspiels, des Puppenspiels und des Dramatisierens werden die alltägliche Kommunikation und die Übung der deutschen Sprache durch Dialoge und durch die Darstellung von Situationen realisiert.
- Mit Hilfe von deutschen Volksspielen kann bei Kindern über der Wortschatzerweiterung hinaus auch die positive Bindung an die Nationalitätenkultur ausgestaltet werden.
- Schaffung solcher sprachlichen Situationen, die mit Tätigkeiten verbunden sind und den Kindern bei einer entsprechenden emotionalen Sättigung sprachliche Erlebnisse sichern.
- Das Aufräumen, die Benutzung des Waschraums, die Mahlzeit, der Tischdienst, das Anziehen und der Aufenthalt auf dem Hof geben eine ausgezeichnete Möglichkeit zur Sprechübung.
- Das aktive Kennenlernen der äußeren Welt durch das Spiel
- Darstellende Spiele mit Handlung und Nachahmung, kurze Märchen der Sprachkenntnissen gemäß.
- Kinderreime, Abzählreime mit spielerischer Bewegung.
- Lieder und Singspiele mit Bewegungen, die dem Kennenlernen der Melodie und des Rhythmus der Sprache und der Musik der deutschen Minderheit beitragen.
- Das Kennenlernen und das Bewahren der örtlichen Volkstraditionen, Bräuche und Gegenstandskultur.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Wortschatzerweiterung durch darstellende Tätigkeiten,
- Bewegungsspiele auf Basis der Nachahmung.
- Das Kennenlernen der Spiele, Tänze aus dem Volksgut der deutschen Minderheit, einige auch in Mundart.
- Traditionen der deutschen Minderheit pflegen, wie z.B. die Großeltern, die ältere Generation und Einladung deren in unseren Kindergarten.
- Gute Zusammenarbeit mit der Schule
- Organisierung einer deutschen Minderheitenwoche im Kindergarten.
- Erwerb sprachlicher Erfahrungen und Kenntnisse spontan und unter organisierten Rahmen

8. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK

2011. évi CXCV. Törvény A nemzeti köznevelésről 4.§ szerint:

„a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

a.a) sajátos nevelési igényű gyermek

a.b) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

a.c) kiemelten tehetséges gyermek

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.”

8.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI): az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi,

- érzékszervi,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- értelmi vagy
- beszéd fogyatékos,
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- autizmus spektrum zavarral vagy
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Az integráció a nevelésben és a pedagógiában a fogyatékkal élő, akadályozott és az ép egyének közös életterében végbemenő együttnevelését, az inklúzió pedig az együttnevelés elfogadó gyakorlatát jelenti. Óvodánk inkluzív óvodai nevelést valósít meg, mint befogadó intézmény felkészültek vagyunk az alapító okiratunkban meghatározott sajátos nevelési igényű gyermekek fogadására. Az óvoda életét, értékeit, módszereit, személyi és tárgyi feltételeit úgy alakítjuk, hogy valamennyi érintett gyermek szükségleteit figyelembe vesszük, törekszünk a szociális beillesztésre is.

Az óvodai integráció célja, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek normál közösségbe illeszkedjenek megkapják a számukra optimális fejlesztést, a fejlődés lehetőségét minden téren úgy, hogy az a gyermek aktuális tudás és fejlettségi szintjéhez, fejlődési üteméhez, fejlődése speciális igényeihez igazodjon. A hangsúly nem a pusztán együttléten van, hanem a közös tevékenykedésen, együttjátszáson, közös élményszerű tapasztaláson és a kölcsönös kommunikáción.

Az ép és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésének személyi feltételei:

Az óvodapedagógus feladatai:

- elfogadja az egyéni különbségeket
- individuális pedagógiai módszerek, technikák alkalmazásával szervezi meg nevelőmunkát
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ill. a gyógypedagógussal történő kooperáció lépéseit rögzíti

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- elvárásait a gyermekek fejlődési üteméhez igazítja, alkalmazkodik a gyermekek eltérő képességeihez, viselkedéséhez
- megfelelő ismeretekkel rendelkezik az óvodai csoportba járó gyermek sajátos nevelési igényeiről, fejlesztési lehetőségeiről, szakmai tudását folyamatosan bővíti
- tevékenység tervezése és megvalósítása során a gyógypedagógus javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba
- ügyel arra, hogy a fejlesztés játékos jellegű legyen, és a sajátos nevelési igényű gyermeket ne terhelje túl
- a gyermekek értékelésénél az egyéni képességek, illetve a fejlettségi szinthez viszonyított fejlődést figyelembe veszi
- a sajátos nevelési igényű gyermekek életminőségének javítása, a hátrányok csökkentése
- az ép gyermekek megtanítása a másság elfogadására, a segítségnyújtásra
- a hatékony integráció érdekében együttműködik a különböző szakemberekkel, gyógypedagógussal, az integrációt segítő szaktanácsadókkal és a szülőkkel.

A gyógypedagógus feladatai:

- közvetlenül foglalkozik a sajátos nevelési igényű gyermekkel, amit dokumentál
- nyomon követi az érintett gyermek fejlődését
- rendszeresen hospitál az együttnevelést végző óvodai csoportnál
- támogatja az óvodapedagógusok munkáját
- javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerekre, speciális eszközök kiválasztására, segíti a szakértői vélemény értelmezését
- koordinálja az érintett gyermekkel foglalkozó szakemberek munkáját és kapcsolatot tart a szülőkkel

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A gyermekcsoport is lényeges szerepet játszik az integrációban. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek óvodai fogadását megelőzően a befogadó csoport ismerje meg az adott fogyatékoság jegyeit, és a segítségnyújtás lehetőségeit. Valljuk, hogy az együttnevelés által az ép gyermekek személyisége is gazdagodhat. Minél kisebb korban találkozunk egy ép fejlődésű gyermek sérült társával, annál természetesebb lesz számára az elfogadás.

Az együttnevelés eredményessége szempontjából meghatározó az **érintett sajátos nevelési igényű gyermek** személyisége és fogyatékoságának típusa, súlyossága is. A beilleszkedést elősegíti, ha a gyermek nyitott személyiséggel rendelkezik, és könnyen tud másokkal kapcsolatot teremteni.

Az ép és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésének tárgyi feltételei:

Intézményi szabályzatok, dokumentumok:

- **Alapító okirat:** Az óvodai alapító okiratunkban szerepel, hogy milyen típusú és súlyossági fokú sajátos nevelési igényű gyermek nevelését tudja vállalni az intézmény.
- **Pedagógiai program:** Programunkat az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltak figyelembevételével készítettük el. A pedagógiai programban meghatároztuk a sajátos nevelési igényű gyermek nevelésének céljait, alapelveit, feladatait.
- **Egyéb intézményi szabályzatok, dokumentumok:** Az óvodai csoportnaplóban és az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követésével kapcsolatos dokumentumokban is szerepelnek a SNI-s gyermek személyiségével, fejlődésével és fejlesztésével kapcsolatos tudnivalók, tapasztalatok.
- **Szakértői vélemény:** A szakértői bizottságok feladata a gyermek vizsgálata, sajátos nevelési igényének megállapítása, valamint a komplex pszichológiai, pedagógiai gyógypedagógiai, orvosi vizsgálataik alapján javaslattevés a különleges gondozás keretében történő ellátásra, az ellátás módjára, helyére, az ellátáshoz kapcsolódó

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

szakszolgáltatásra, valamint a fejlesztési területekre. A szakértői véleményben meghatározott javaslatokat maximálisan figyelembe vesszük, alkalmazzuk.

- **Tárgyi feltételek:** Az optimális óvodai neveléshez szükséges a megfelelő csoportlétszám, különböző gyógyászati és technikai segédeszközök, valamint speciális játékok biztosítása. Emellett mozgáskorlátozottak esetén lényeges az épület akadálymentessége. Óvodánk ezeknek a feltételeknek maximálisan megfelel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- minden gyermek önmaga fejlődési lehetőségéhez képest optimálisan fejlődik, önmagához képest mozgásos-, nyelvi-, érzelmi-, értelmi- és szociális képességeit tekintve egy magasabb szintre lép.

8.2. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult, a szakértői vélemény alapján egyéni, vagy mikro csoportos foglalkoztatás keretében.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek nevelésének céljai:

- az életkori és egyéni fejlődésbeli különbségekre épülő, differenciált, egyéni bánásmód elvének biztosítása
- az egyénre jellemző tulajdonságokra építve a személyiség komplex fejlesztése.
- deviáns magatartás, viselkedés kialakulásának megelőzése.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Az óvodapedagógus feladata:

- áttekinti a szakértői szakvéleményeket, megismeri a speciális fejlesztési tevékenységeket
- a BTM-es gyermekek szakszerű ellátását biztosítja
- egyénre szabott fejlesztési tervet készít a szakvélemény alapján
- igyekszik tetteivel és szavaival kifejezni, hogy a gyermekek közötti különbségek, az eltérő fejlettségi szint, a feladatmegoldásokban megjelenő teljesítménykülönbség természetes jelenség!
- segíti, hogy minden gyermek tűnjék ki valamiben, legyen rá jellemző pozitív megnyilvánulás
- olyan módszereket alkalmaz, amelynek jellemzője az egyéni választási lehetőség, a többszintű megoldás
- a gyenge pontokat nem hibaként, hanem a lassú fejlődés jeleként tekinti, sokszori ösztönzéssel esélyt ad a továbblépésre
- a szülő segítése gyermeke nevelésében, a szülők tájékoztatása, javaslatok, lehetőségek felajánlása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- képessé válnak társaikkal való együttműködésre, közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe.
- képessé válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására, a figyelem összpontosításra, a közösségbe való beilleszkedésre, az iskolába lépésre.

8.3. A TEHETSÉGES GYERMEK

Tehetséges gyermek: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlagfeletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A tehetséggondozás feladatainak ellátása óvodánkban: az azonosított tehetségigéretes gyermekeket fejlesztő szakemberhez irányítjuk, megbeszélve ezt a szülővel. A fejlesztő szakember megismeri a gyermeket, tehetsége irányát, annak megfelelően kis létszámú csoportban tehetségfejlesztést szervez a számára, ill. irányt mutat tehetséggondozás tekintetében az óvodának. Az óvodapedagógus feladata a differenciált fejlesztés, egyéni bánásmód érvényesítése. Mindezeket dokumentáljuk a csoportnaplóban, illetve a személyiséglapokon.

Célunk a tehetség és megjelenési formáinak felismerése, és a tehetségigéretes gyermekfejlődésének elősegítése (intellektuális képességekben, speciális képességekben és viselkedési jegyekben).

Az óvodapedagógus feladatai:

- intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése,
- esetleges különbözőségük elfogadása, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása
- elkallódás kerülése
- a fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), és egyéb speciális szükségletek kielégítése
- a tehetséges gyermek erős oldalának támogatása, az ezzel kapcsolatos tevékenységek biztosítása
- differenciált feladatadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése, óvodai csoportjainkban a napi tevékenységbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozások keretében
- a gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése
- a szülő segítése gyermeke nevelésében, a szülők tájékoztatása, javaslatok, lehetőségek felajánlása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermek kiemelkedő képessége fejlődik,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- motivált, elkötelezett tehetsége ápolásában,
- kreativitása gazdagodik,
- önismerete pozitív, társai elismerik,
- társas kapcsolataiban kiegyensúlyozott.

8.4. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú (alacsony iskolai végzettség)
- a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám foglalkoztatást helyettesítő támogatásra vagy rendszeres szociális segélyre jogosult (alacsony foglalkoztatottság)
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

Céljaink:

- esélyteremtés, minőségi neveléshez való hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítása
- a gyermekek egyéni, adottságához, állapotához, szükségleteihez mért lehető legnagyobb mértékű fejlesztés
- környezeti hátrányaikból adódó nehézségeik csökkentése

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Feladataink:

- a gyermekek életesélyeinek javítása
  - az adaptív differenciálás alkalmazása, az egyéni képességek, hátrányos helyzetükből fakadó eltérő adottságok figyelembe vételével
  - egészségnevelés
  - tehetséggondozás
  - koordináló, segítő tevékenység kialakítása a csoport óvónői és a szülők között. Ez által kialakulhat biztonságérzetük, stabil helyük a szűkebb, tágabb környezetükben egyaránt.
- El tudják fogadtatni magukat a közösséggel, és a csoportnormákhoz, saját képességeikhez mértén tudnak alkalmazkodni.

ld. még Gyermekvédelem c. fejezet

9. GYERMEKVÉDELEM

Törvény határozza meg a gyermekek alapvető jogait és ezen jogok védelmét. A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik. Így tehát az óvoda feladata is a gyermeki jogok védelme.

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka célja:

- Minden gyermekre kiterjedő gondoskodás, a gyermeki szükségletek és jogok maradéktalan érvényre juttatása, a gyermekek problémáinak megelőzése, felismerése és kezelése.
- Olyan óvodai nevelés kialakítása, amely kizárja, hogy bármilyen okból (szín, vallás, nemzeti, etnikai hovatartozás, származás, testi vagy értelmi fejlettségi szint) a gyermek hátrányos helyzetbe kerüljön.
- Prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Az érintett gyermekek eseteinek felismerése, feldolgozása, segítségnyújtás a helyi gyermekvédelemben érintett társszervekkel, szakembereivel együttműködve.
- A gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése.

Az óvodában folyó gyermekvédelmi munka feladata:

- A gyermekeket megillető jogok érvényesülésének biztosítása az óvodán belül, szükség esetén óvó-védő intézkedések.
- A gyermekek és családjuk megismerése.
- Családokkal bizalmas, együttnevelő kapcsolat kialakítása, pedagógiai tapintattal, megfelelő diszkrécióval együttműködés a gyermek érdekében.
- A hátrányok kiegyenlítését segítő intézkedések végrehajtásával preventív munka végzése, a prevenció minden gyermekre történő kiterjesztése.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésének, járásának segítése.
- A problémák, hátrányos helyzet okozta tünetek, az okok felismerése, pedagógiai eszközökkel a káros hatások, veszélyeztető tényezők ellensúlyozása, enyhítése, kiküszöbölése, szükség esetén az illetékes szakemberektől segítség kérése.
- A felzárkóztatás, hátránykompenzáció megszervezése, a tehetséggondozás elősegítése, differenciált bánásmód érvényesítése.
- A rendszeres óvodlátogatás figyelemmel kísérése, az igazolatlan hiányzás jelzése.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel a gyermek családban történő felnevelésének segítése.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A gyermekvédelem minden óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő dolgozó (dajka, pedagógiai asszisztens) számára kötelező feladat.

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodán belül.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve megszüntetés okait, felülvizsgálatok eredményeit.
- Feljegyzi a gyermekekkel, családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét.
- Szükség esetén az óvodapedagógussal családlátogatáson tájékozódik, folyamatosan figyelemmel kíséri a krízisben lévő, vagy veszélyeztetett, védelembe vett gyerekek családjának életét.
- Kapcsolatot tart a társintézmények illetékes embereivel, esetmegbeszéléseken, szakma közti megbeszéléseken vesz részt, együttműködik.

Veszélyeztetett az a gyermek, akit alapvető fizikai és pszichológiai szükségletei tekintetében elhanyagolnak, vagy bántalmaznak.

- Érzelmi elhanyagolásról beszélünk, ha hiányzik az állandóság, az érzelmi biztonság, az érzelmi kötődés, szeretet.
- A fizikai elhanyagoltságot a felügyelet hiánya, higiénés feltételek mellőzése, a gyermek egészségügyi védelmének elmulasztása jellemzi.
- A gyermekbántalmazás a gyermek sérelmére elkövetett, fájdalmas, sérülést okozó cselekmény.
- Érzelmi bántalmazás akkor történik, ha tartósan, a gyermek érzelmi fejlődésére káros hatást gyakorolva visszaélnék a gyermek érzelmeivel.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

A gyermekvédelemmel kapcsolatos társintézményeink:

- Bólyi Polgármesteri Hivatal, jegyző
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Családok Átmeneti Otthona
- védőnő, házi orvos
- Pedagógiai Szakszolgálat

10. A GYERMEK FEJLŐDÉSE

10.1. BEFOGADÁS

Hatalmas változás a gyermek és a szülő életében egyaránt az óvodakezdés.

- Nyitottak vagyunk a szülők felé, így már a beiratkozás előtt eljöhhetnek, ismerkedhetnek az óvoda életével, dolgozóival, betekinhetnek a csoportok életébe.
- Tájékoztatjuk a szülőket nevelési programunkról, a házirendről személyesen és a weboldalainkon keresztül.
- Lehetőséget biztosítunk a szülő beszoktatására, melynek időtartamát, a gyermeket egyéniségét figyelembe véve az óvodapedagógus és a szülők közösen határozzák meg.
- A befogadás időtartama alatt a szülő és gyermeke egyaránt megismerheti a csoporttársakat és az itt dolgozó felnőtteket, a szokásrendszert, stb.
- Tapasztalatunk, hogy a gyermek akkor érzi jól magát az új helyzetben, ha szülője biztonságérzete, bizalma is kialakult. Ezért elengedhetetlen az összehangolódás a családokkal. Alapja a kölcsönös információáramlás: beszélgetés a gyermek egyéni sajátosságairól, fejlődéséről, szokásairól, szülők tájékoztatása a nélkülük eltöltött időszakokról, stb.
- Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért az őszinteséget a szülő óvodapedagógus között elengedhetetlennek tartjuk.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Törekszünk a nyugodt, derűs, befogadó légkör kialakítására, ahol az óvodapedagógus kedves, empatikus, támogató, ugyanakkor határozott.
- Segítjük a szülő elengedésének, a búcsúzásnak a folyamatát.
- A gyermek számára mindig elegendő időt és törődést biztosítunk, hogy bizalmát elnyerjük, s érzelmi biztonságban érezze magát az új környezetében.
- A gyermekek elhozhatnak az óvodába egy darabka „otthont”: kedvenc tárgyat, játékot, „alvókát” az elválás könnyítésére.

10.2. A FEJLŐDÉS NYOMON KÖVETÉSE

Az óvodai nevelés országos alapprogramjában rögzített cél, hogy adatszerűen nyomon követhető legyen a gyermekek fejlődési útja. A gyermek fejlődésének nyomon követési rendszere alapján minden egyes gyermek az óvodába lépés kezdetétől az iskolába lépésig tervszerű, szakmai megfigyelésben és támogatásban részesül. A folyamatosan vezetett dokumentum tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát. Az alapprogram az iskolai életre való fejlettséget tekinti célértéknek.

Óvodánk nevelőtestülete is kidolgozta saját nyomon követési dokumentációját, aminek tartalma jogszabályilag határozott:

- A gyermek adatlapját és az anamnézist a szülők töltik ki a befogadás ideje alatt.
- A gyermek fejlődésének mutatóit évente két alkalommal rögzítjük: ősszel és tavasszal. Négy fő területet és azok részterületeit értékeljük táblázatos formában: az érzelmi-szociális képességeket, az értelmi képességeket, a beszéd és a mozgásfejlődés jellemzőit.
- A kitöltéshez a megfigyelés módszerét részesítjük előnyben: természetes szituációkban megfigyeljük a gyermek játékát, társakhoz-, felnőttekhez fűződő viszonyát, hogyan kommunikál, hogyan viselkedik a tervezett tevékenységek során, milyenek a képességei, mennyit változott, stb. Nagycsoportban kötelezően, ezenkívül ha szükségesnek ítéljük, méréseket végzünk /pl. DPT, DIFER/, ill. szociogramot készítünk/

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Az életkori sajátosságokat vesszük alapul, ugyanakkor ismételt megfigyelés esetén a gyermek fejlődését önmagához is hasonlítjuk.
- Rögzítjük a gyermek fejlődését elősegítő megállapításokat, intézkedéseket.
- Természetes érési folyamat során, spontán is fejlődnek a képességterületek, ezért csak valamely képesség, részképesség nagymértékű fejletlensége, gyengesége, életkori sajátosságokhoz mért elmaradása, ill. tehetséggondozás esetén készítünk fejlesztési tervet. Az óvónő feladata minden más esetben a gyermekek harmonikus és sokoldalú személyiségfejlődésének biztosítása.
- Ha a fejlesztés, ill. a kiemelkedő képesség meghaladja a kompetenciánkat, akkor szakember /fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus/ segítségét kérjük.
- Amennyiben a gyermeket (fogvatékosság, speciális igény gyanúja miatt) szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat, felülvizsgálat megállapításait is csatoljuk.
- A szülők aláírásukkal igazolják, hogy szóbeli tájékoztatást kaptak gyermekük fejlődéséről.

10.3. TANKÖTELEZETTSÉG, ISKOLAÉRETTSÉG

Az iskolakezdés a gyermek életének egyik legjelentősebb fordulópontja. Az indulás meghatározza iskolai pályafutását, ami későbbiekben egész életére kihat. Ha nem megfelelő időben történik a beiskolázás, vagy ha a fejletlen képességek, pszichés problémák fejlesztése nem történik meg, annak hosszú távú negatív következményei lehetnek: tanulási nehézség, beilleszkedési, magatartási problémák, érzelmi, pszichés tünetek.

Az iskolaérettség összetett fogalom, a gyermek egész személyiségének fejlettségét foglalja magába. Fizikai-, pszichés-, szociális alkalmasságot jelent az iskolai elvárásoknak való megfeleléshez a megfelelő nyelvi és értelmi kompetenciák megléte mellett.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Az iskolaérettség kritériumai:

- Testi fejlettség: hat éves korára egy átlagos gyermek kb. 120-130 cm magas és 20-22 kg súlyú. Megkezdődik a fogváltás, mely az idegrendszer érettségéről ad tájékoztatást, az iskoláskor kezdetét jelenti
- Ép érzékszervek
- Jó ceruzafogás, könnyed eszközkezelés
- Az elemi mozgások összerendezettsége és jó egyensúlyérzék
- Pontos finommozgások: vállöv, csukló, ujjak, mozgékonyak, függetlenek
- Keresztcsatornák fejlettsége: egymástól függetlenített végtagmozgás
- Pontos testséma: segíti a tájékozódást: a gyermek saját magához viszonyítva képes környezetét bemérni
- Kialakult kézdominancia
- Láb-, szem-, füldominancia: a dominanciák akkor hibátlanok, ha azonos oldalra, a domináns kéz oldalára esnek
- Szemmozgás koordináltsága, szemfixáció
- Jó térérzékelés, térirányok felismerése térben és síkban
- Reprodukáló – utánzó képesség térben és síkban
- Soralkotás, sorritmus folytatása
- Szem – kéz koordináció: a szemével úgy tudja követni a keze mozgását, hogy közben nem a kezére, hanem az alkotására néz. A perifériás látását használja.
- Iránykövetés képessége
- Biztos alak-háttér megkülönböztetés: Fontos, hogy a gyermek meg tudja különböztetni az alakot a háttértől. Ki tudja választani a számára fontos információt

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Alak-, forma-, szín és nagyság állandóság - konstanciák felismerése
- Gestalt látás: részek értelmes egészként való észlelése
- Auditív megkülönböztetés
- Átfordítási képesség: egyik érzékelési síkon szerzett ismeretet egy másik érzékelési síkon reprodukáljuk.
- Általános tájékozottság, személyes adatainak ismerete
- Beszédkészség: megfelelően fejlett beszédprodukció és beszédértés
- Emberrajz: 10-12 éves korig összefüggést mutat az intelligencia fejlődésével
- Számolási készség: számlálás, műveletek végzése
- Gondolkodási műveletek fejlettsége:
  - megfigyelőképesség,
  - azonosság-különbözőség megállapítása,
  - összefüggések észrevétele,
  - következtetések levonása,
  - problémamegoldás
  - analízis-szintetizálás
  - ok-okozat viszonyok
  - csoportosítás, rendszerezés
- Emlékezet: auditív és vizuális, rövid- és hosszú távú, felidézés képessége
- Figyelem: jól rögzíthető, tartós, szándékos
- Érzelmi kiegyensúlyozottság

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- Szociális érettség: beilleszkedés egy közösségbe, társakhoz, felnőttekhez fűződő viszony, másokkal való együttműködés képessége, alkalmazkodóképesség
- Normákkal való azonosulás, udvariassági szokások
- Akarati tevékenységek erősödése
- Feladattudat, feladattartás: fejlődése 6 éves kor körül felgyorsul
- Jó kudarctűrő képesség, akadályok, nehézségek leküzdése
- Önállóság
- Önreflexió, önérvényesítés
- Megfelelő munkatempó
- Érdeklődés az iskola iránt

Az iskolaérettségnek vannak fejleszhető és vannak nem befolyásolható aspektusai. A biológiai fejlődést, érést szabályozni nem tudjuk, mint ahogy az adottságokat és temperamentumot sem, amelyek a fejlődés alapját képezik. Az elsődleges szocializációs színtér, a családi nevelés, környezet, nevelési stílus is meghatározó elemek a gyermeki fejlődés ütemét, mértékét, irányát tekintve. Feladatunk, hogy az előbb említett tényezőkhöz mértén, differenciált bánásmódot alkalmazva, hatékony és eredményes nevelésben részesüljön a gyermek, nagycsoportos korosztálynál a sikeres iskolakezdéshez szükséges kompetenciákat, mint célokat szem előtt tartva.

A fejlesztő pedagógus feladata a nagycsoportos óvodások mérése. Ehhez nevelőtestületi döntés alapján jelenleg: Aszali Anett, Horváth Judit, Horváthné Csapucha Klára, Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni című szakirodalmat, a nagycsoportos óvodások képesség és készségszintjéről képet adó vizsgálatot alkalmazza. A vizsgálat egyénileg történik, mindig az aktuális nevelési év szeptemberében. Az eredményeket a fejlesztő pedagógus rögzíti, értékeli. A tapasztalatokat megbeszéli az óvodapedagógusokkal: minden egyes gyermek fejlesztési lehetőségeit, területeit, hogy kinek szükséges fejlesztő foglalkozáson részt vennie, ki igényel más szakember (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, gyermekvédelem, stb.) által

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

is történő vizsgálatot, fejlesztést, ill. másfajta mérést. Az óvónők, a fejlesztő pedagógus és /ha szükséges/ a szakemberek közös munkája alapja a kooperáció, mely folyamatos és rendszeres.

Differenciálás

Minden gyermeknek más és más a „tanulás” iránti igénye, a már meglévő tapasztalata, ismerete, a képességei, az adottságai, más-más attitűddel rendelkezik, ezért a gyermek „tanulási” folyamatát úgy segítjük elő, hogy azt az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítjuk, vagyis differenciálunk.

Differenciálás területei	Megjelenési módjai, eljárásai
Motiváltság elérése	- Mozgásigényre, az óvodapedagógussal vagy a kortárrsal való együttlét vágyára, kíváncsiságra, érdeklődésre, sikerélményre, alkotásvágyra, felfedezési vágyra, esztétikai igényre, önmegvalósítási vágyra...építve
Tartalom	- A tartalom mennyiségében, minőségében, részletezettségében, a tartalmi részek egymásra építettségében, kapcsolataiban...
Cél	- Az egyes személyiség kompetenciához igazított célmeghatározásban: ismeretek bővítése, mobilizálása, kognitív és gyakorlati képességfejlesztés, szociális, érzelmi, akarati komponensek és attitűdök alakítása
Módszer	- Tevékenykedtetés, gyakorlás, beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, magyarázat, ismétlés, ellenőrzés különböző eljárásainak megválasztásával - Értékelés, reflexió módszereivel: elismerés, megerősítés, dicséret, jutalmazás, ösztönzés, példaként kiemelés... nyíltan, diszkréten; javítás, iránymutatás...
Munkaforma	- Egyénileg vagy párosan (felnőttel vagy kortárrsal), mikrocsoportban (homogén vagy heterogén; spontán szerveződött vagy válogatott csoporttal), vagy frontális körülmények között...
Tanulásszervezési mód	- Kötött foglalkozás vagy kezdeményezés keretében - Individuálisan, kooperatívan...
Tapasztalatszerzés útja	- Auditív, vizuális, audio-vizuális, kinesztetikus, mozgásos, manipulatív, komplex, interaktív, kísérleti.... módon - Eszközzel, eszköz nélkül; természetes, vagy mesterséges eszközök használatával, szimbólumokkal... - Játékba integrálva, projekt módszerrel, problémamegoldással, tevékenységbe ágyazva...

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

Nevelési stílus	- Demokratikus, megengedő, határozott, szeretetteljes, családi, derűs, komoly... stílusban
Pedagógusszerep	- Katalizáló, ösztönző, tanácsadó, segítségnyújtó, irányító, szabályzó, együtt játszó szerepben - Mellérendelt, alárendelt, fölérendelt viszonyban...
A válaszadás módja	- Szóban, megmutatva, megalkotva, nyíltan, diszkréten...
A munkavégzés üteme, tempója	- Egyéni tempóban: lassan, gyorsan, időre, időkorlát nélkül, folyamatosan, megszakítva, hosszan, röviden...
Önállóság foka, segítségadás, irányítás módja	- Önállóan, kontroll alatt, szabadon, segítve: magyarázva, utánóztatva, bemutatva, megmutatva, együtt végezve... - Direkt, indirekt módon

11. A PEDAGÓGIAI MUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI

RENDSZERE

Az intézmény vezető beosztású dolgozói (intézményvezető, intézményvezető-helyettes, munkaközösség vezetők, BECS vezetője) felelősek a saját területükön a pedagógiai munka belső ellenőrzésének elvégzéséért és dokumentálásáért.

Az ellenőrzés célja egyrészt a pedagógiai munka hatékonyságának fokozása, másrészt az esetlegesen előforduló hibák mielőbbi feltárása, majd a feltárást követő helyes gyakorlat megteremtése.

A belső ellenőrzés általános elvi követelményei:

- biztosítsa az intézmény vezetői számára az információt az intézményben folyó nevelő munka tartalmáról és annak színvonaláról.
- segítse a vezetői irányítást, a döntések előkészítését és megalapozását, biztosítsa az intézmény törvényes működését.
- az ellenőrzés során a hangsúly a támasznyújtáson, segítségnyújtáson, együttgondolkodáson, ösztönzésen van.

A pedagógiai munka belső ellenőrzésével szemben támasztott követelmények:

- fogja át a pedagógiai munka egészét,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- segítse elő valamennyi pedagógiai munka magas színvonalú ellátását,
- támogassa a mintaadó kezdeményezéseket,
- támogassa a különféle szintű vezetői utasítások, rendelkezések következetes végrehajtását, megtartását,
- megfelelő mennyiségű információt szolgáltatson az óvodapedagógusok munkavégzéséről,
- hatékonyan működjön a megelőző szerepe.

Az ellenőrzés formái:

- szóbeli beszámoltatás,
- írásbeli beszámoltatás,
- dokumentumellenőrzés,
- látogatás
- felmérések, tesztek, vizsgálatok.

Az ellenőrzés kiterjed:

- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módjára, minőségére,
- a munkafegyelemmel összefüggő kérdésekre,
- a működési feltételek vizsgálatára.

Az ellenőrzés fajtái:

- tervszerű, előre egyeztetett szempontok szerint,
- spontán, alkalmasszerűen,
- a problémák feltárása, megoldása érdekében,
- napi felkészültség mérése érdekében.

Kiemelt szempontok a nevelőmunka belső ellenőrzése során:

- a nevelő-gyermek kapcsolata,

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- a nevelőmunka színvonala, eredményessége,
- a tanulási folyamatok, a foglalkozások szervezése:
  - előzetes felkészülés, tervezés,
  - felépítés és szervezés,
  - alkalmazott módszerek,
  - a gyermekek tevékenysége és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása,
  - az eredményesség vizsgálata
- a nevelőmunkához kapcsolódó adminisztráció pontossága, határidők betartása,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása.

Az ellenőrzés lezárását követően az érintettet tájékoztatni kell:

- a kedvező tapasztalatokról (elismerés) vagy
- a feltárt hiányosságokról (megelőzés, hiányok megszüntetésére vonatkozó intézkedés, felelősségre vonás).

Belső önértékelési csoport (BECS)

Az intézményben Belső önértékelési csoport működik. A csoport vezetője az alkalmazotti kör egyetértésével az óvodavezetőtől határozott időre kapja megbízását.

Önértékelési csoport vezetőjének feladatai:

- az önértékelési csoport önálló, felelős vezetése, a csoport irányítása,
- az éves munkatervben meghatározott feladatok elvégzése,
- az intézményben folyó önértékelési munka szervezése, végrehajtásának ellenőrzése,
- az intézményi önértékelés rendszerének működtetése,
- az intézményi önértékeléssel kapcsolatos adatok folyamatos gyűjtése,
- az intézkedési tervek végrehajtásának irányítása.

Kiemelt feladatai:

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

- az intézményi elvárás-rendszer kidolgozása,
- az adatgyűjtéshez szükséges kérdések, interjúk összeállítása,
- éves terv és ötéves program elkészítése,
- az aktuálisan érintett kollégák tájékoztatása,
- közreműködés az értékelésbe bevont kollégák felkészítésében, feladatmegosztásában,
- az eredményeinek dokumentálása,
- a beszámoló elkészítése a hatáskörébe átruházott területről,
- az óvodavezetés tájékoztatása,
- az Oktatási Hivatal informatikai támogató felületének kezelése.

12. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete 2020 -én megtárgyalta, véleményezte és jegyzőkönyv tanúsága szerint aláírásával elfogadta.

A Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde Pedagógiai Programját az intézmény Szülők Közössége megismerte, véleményezte és javasolja annak elfogadását.

A Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde Pedagógiai Programját az intézmény fenntartója a Bólyi Német Önkormányzat megismerte, véleményezte és elfogadta.

Bólyi Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
7754 Bóly, Ady Endre utca 19.
Tel.:+3669/868-458
E-mail:oviboly@gmail.com
Adószám:16625121-1-02
OM azonosító:027050

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület 5 évre tervezi, érvényes 2020. szeptember 1-től visszavonásig.

Következő felülvizsgálat időpontja a 2024/2025-ös nevelési év.

Jogszabályváltozás, a fenntartó által meghatározott feladatváltozás, illetve tartalmi szabályozás változás esetén a dokumentum módosítása szükséges.

A Pedagógiai Program nyilvánossága:

- az óvodavezetői irodában
- az óvoda honlapján